

ek

litikai le- Bécsben

adóság tegnap több... tőztartást fogantat... gei értesültek arról... zeti szocialista párt... illet egyik parkjá... három másik fér... tőztartatták és meg...

zön lezuhant repülőgép

(Radur). Leopold... a waterlooi mezőn... rakorlatozó bomba... sa súlyos sérülése...

or alatt beszarabiai mást

mult éjjel néhány... romig terror alatt... Az állomás egész... őket, a banditák... magát egy szob... sztozatni kezdtek... t a 717-es sze... után visszavonul...

belügy- n a rend- sról

ober 19. Ma reg- an értekezlet volt... szterelnökségi al- nok csendőrpáncs... szgazgató és Mari- tek részt és meg- rtására vonatkozó...

kölcsönről karest

ber 19. A főváros... villamosvasut társ- ság miatt, amit a... ardok nyitására... enében a villamos... kapna az auto...

szalékkal sztrák kül- mérleg sa

trák kereskedelmi... kikötőn átmenő... t volt, amelyen a... z bizottság tagjai... vhez képest az... rleg hiánya 24...

yében. A várme- jelentése szerint... vész lépett fel... térséfgalma szü...

és Lapkiadó Rt. aron L. Pop 10 77.

Post office information: Taxa postala, Szerkesztőség, Telefon: 9-77, Havonta 110, negyvre 600, egészve (oldre): Havonta felévre 12, egészve detések díjszabás KELET az erdelyi dóság egyetlen politikai napilapja. Cikkeink utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

KELET newspaper masthead with logo and address: BUDAPEST, ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Subscription information: Bérmmentlen leveleket nem fogadunk el. Ára 5 lej. Vasarnap, 1934. okt. 21. 5695. EV. XVII. ÉVF. CHESVANII. 235. SZAM.

„A marseillei események még szorosabbra fűzik a kisantant államainak és a Balkán népeinek kapcsolatait”

Az olasz sajtó szerint a hitleristák „erkölcsi” és anyagi támogatásban részesítették a horvát terroristákat

Lezajlott Belgrádban a kisantant állandó tanácsának ülése. A Balkán-államok konferenciája is ülést tartott. Károly király elutazott Belgrádból

Göring feltűnő kihallgatása Károly királynál, Marioara özvegy királynénál és Mária anyakirálynénál

A belföldi kölcsön

Az adott nemzetközi pénzügyi viszonyok közepette és a román államkincstár helyzetét figyelembe véve a belföldi kölcsön lanszozása kétségtelenül bátor vállalkozása volt Slavescu pénzügyminiszternek. Eppen ez a bátorság az, amely alkalmasnak látszik arra, hogy a belföldi kölcsön sikerét biztosítsa. Mert túl azokon a kedvező feltételeken, amelyeket a prospektus a kölcsönlejegyzőknek ígér, a gesztus maga elsősorban van hivatva arra, hogy visszaállítsa az ország belső gazdasági és pénzügyi viszonylataiban a bizalmat, amelynek válsága elsősorban volt okozója és előidézője az utóbbi évek minden kezdeményező elánt megbénító stagnálásának.

Románia egészen kivételes gazdasági adottsága közepette áll ország. Nincs még egy olyan állama Európában, amely területén oly harmonikusan egyesítene az egy ország lakosságának megélhetéséhez szükséges gazdasági lehetőségeket, amelyek talaja oly felmérhetetlen nagyságban rendelkezne energiarészekkel, mint Románia, Jellemző, hogy az általános válság közepette még ma is Románia nyújtja a legkönnyebb és legelőszőbb megélhetési lehetőségeket és nyilván nem a véletlen számíthatja irandó az, hogy ez az ország az utolsó helyen kullog a munkanélküli statisztikában. Az utóbbi hónapokat általában valamelyes gazdasági megkönnyebbülés jellemezte. A behozatali nehézségek folytán a belföldi ipar lényegesen nagyobb méretekben dolgozik, munkások ezreinek biztosítása a kenyér és a mezőgazdasági termékek árának emelkedő tendenciája kereseti lehetőségeihez juttatta az ország lakosságának nyolevan százalékát alkotó parasztságot is.

Mind Ezeket és Románia természeti kincsének felbecsülhetetlen értékét figyelembe véve, az általános gazdasági és pénzügyi viszonyok lényegesen kedvezőbbek lehetnének, ha a bizalmi válság nem inspirálná az ország lakosságának többségét mindig arra, hogy pénzt teaurizálja. A forgalomból kivont milliárdok hiányát keservesen érzik meg a gazdasági élet, amely a szükséges befektetések híján nem tud lendületre kapni és nem képes ismét a jólét áldásait elhinteni az országban. Ebben a helyzetben vállalta magára Slavescu pénzügyminiszter, hogy a belföldi kölcsön útján levezető esatornát nyisson a teaurizált tőkének. A prospektus szerint a kölcsön csak 4 és félszázalékos, tehát egészen szolid kamatozású ugyan, az ezerlejes címleteket azonban 1200 lejért váltja vissza az állam, a papiros kamatozása tehát lényegesen nagyobb százaléknak felel meg. Ezenfelül, hogy a felhívás a kellő visszhangra találjon az országban, a pénzügyminiszter a legutóbbi francia belföldi kölcsönnél nagy sikerrel alkalmazott prémium rendszert is bevezeti, többmillió prémiumot ígérve a kisorsolt kötvények tulajdonosainak. Az esetleges devalorizálással kapcsolatos aggodalmak eloszlatását szolgálja a prospektus azon pontja, amely a kölcsönnek stabilizált, tehát aranylejtben való visszafizetését garantálja, függetlenül a jegyzőket

Belgrád, október 20. (Radur). Tegnap délelőtt zajlott le Belgrádban a kisantant állandó tanácsának ülése, mely után délután a Balkán-államok konferenciája ülésezett. Tegnap este Károly király és Pál régensherceg együttesen fogadták a két konferencia tagjait.

Este nyolc órakor Titulescu, Maximos és Tevfik Rüzsi bej kíséretében a sajtóigazgatóság nagytermében felolvasta az újságírók előtt a kisantant hivatalos kommunikéját, mely a következőket tartalmazza:

Oktober 19-re rendkívüli ülése hívta össze a kisantant tanácsát

A tragikus eseményekre való tekintettel, amelyek legutóbb Jugoszláviát és Franciaországot érték, a kisantant tanácsának jelenlegi elnöke rendkívüli ülése hívta össze a kisantant-államok tanácsát 1934 október 19-re. A tanács első kötelességének tekinti, hogy mely fájdalommal fejezze ki nagy királya hunyta alkalmából a jugoszláv nemzetnek. Ugyanakkor megindult részvételt tolmácsolja a francia nemzet iránt a béke nagy mesterének, Barthounak elvesztése fölött.

Az általános politikai helyzet megvizsgálásával kapcsolatosan a tanács foglalkozott azokkal a körülményekkel, amelyek között a marseillei merénylet lefojt s arra a konkluzióra jutott,

hogy olyan büntetéről van szó, amelyet a határon túli erők befolyása alatt követtek el és ezért a külpolitikai reszortba tartozik.

Az utóbbi időben nagyszámu olyan terrorista cselekmény történt, amelyeknek az volt a céljuk, hogy bizonyos országokat nemzetközi helyzetükben megrendítsenek és egyes államokat, amelyek csak most viték ki nemzeti önállóságukat, legkipróbáltabb vezető-emberiktől megfosztanak. Ez a nemzetközi anarchia Marseilleben érte el tetőpontját egy mindenki által tisztelt király meggyilkolásával.

A felelősség megállapítása A körülményekre való tekintettel a kisantant állandó tanácsa szükségesnek tartja az összes államok részéről, hogy békés szellemen, nyugodtan és tárgyilagosan működjenek közre a történelem felelősségének megállapításában.

Követeli továbbá azon intézkedések megfontolását, amelyek a jövőben a hasonló események megismétlését megakadályozzák.

A kisantant nem hagyja magát eltéríteni a terrorista-cselekmények által jelenlegi politikájától. Sőt a lesújtó események még szorosabbra fűzik a kisantant államait egyesítő kapcsolatokat. Kormányaik ünnepélyesen teljes szolidaritásukat jelentik ki Jugoszláviával szemben és kötelezik magukat arra,

hogy még fokozottabb pontossággal fogják végrehajtani szerződéses kötelezettségeiket, amelyek összefűzik őket, áradhatatlan energiával folytatva eddigi politikájukat.

A kisantant állandó tanácsa el van tökélve arra, hogy a kisantant érdekeivel összeegyeztethetően minden erőfeszítést tegyen abban az irányban, hogy az együttműködés és közlekedés politikája, amelyet Sándor király és Barthou annyi lelkesedéssel és áldozatkészséggel támogattak, megvalósuljon.

Sándor király és Barthou emléke

Sándor király a jugoszláv nemzeti egység megvalósítója és szimbóluma volt, valamint a kisantant állam szövetség egyik nagy támogatója. Barthou pedig mindig a kisantant államok határainak legékekesebben szóló védőmezője volt és marad a kisantant népeinek közvélemény előtt. Eppen ezért a kisantant-országok három kormányja leszögezi, hogy mélyszégyen kegyelettel hű marad e nagy örökséghez.

Károly király és Pál régensherceg apróbják a kisantant határozatait

A deklaráció elhangzása után a kisantant tanácsa megjelent a belgrádi királyi palotában Károly király és Pál régensherceg előtt, akiket részletesen tájékoztattak munkájuk eredményéről. Károly király és a jugoszláv régens tanácsa nevében Pál herceg megadta hozzájárulásukat a hozott határozatokhoz.

Titulescu ezután felolvasta a hivatalos kommuniké, hangsúlyozva, hogy annak szövege megegyezik a Balkán-szövetség hivatalos közleményeivel, azzal a különbséggel, hogy a Balkán-szövetség rendes összejövetele az eredetileg kitűzött időpont szerint október 30-án lesz Ankarában.

A balkán-szövetség deklarációja

Ezután Titulescu külügyminiszter az újságírók ellenzését kérte Benes és Jectics távolléte miatt, akik a palotában való kihallgatásuk miatt nem jöhettek el. Ezután Maximos görög külügyminiszter emelkedett szólásra, felolvassa azt a nyilatkozatot, melyet a Balkán-szövetség nevében tett a palotában. Maximos bejelentette, hogy a Balkán-szövetség rendkívüli ülést tartott,

amelyen megbeszélte azt a gyűlöletes gonosz tettet, amely gyászba borította a jugoszláv nemzetet.

A Balkán-népek hosszú szellemi fejlődése eredményezte egy balkáni antant létrehozatalát, amelyre feltétlen szükség volt. Ennek megvalósításához nagymértékben járult hozzá Sándor király is, személyes közreműködése által. Az ő halála rendkívül fájdalmas (Folytatása a 9-ik oldalon.)

minden valutáris változástól. A felhasználatlanul heverő improduktív tőke számára ilyen körülmények között olyan hozadékot jelent a belföldi kölcsön, amint még azoknak ingatlanokba való befektetése sem nyújtanak. A belföldi kölcsönre lejegyzett összegek pedig az államkincstárban ke-

resztül visszakérülnek, helyesebben bekerülnek, az ország gazdasági életének vérkeringésébe. Ilyen körülmények között a belföldi kölcsön sikere nemcsak az államkincstár hatátnak szükségleteinek, de a gazdasági és pénzügyi élet érdekeinek is megfelel és így az kívánatos is.

VILAG TUKRE

A francia-orosz szövetség

Az orosz-francia szövetség az utóbbi hetek világraszóló szenzációi ellenére is foglalkoztatja Európa és Amerika sajtóját. Általában szerencsésnek és természetesnek tartják ezt a szövetséget. Kivétel persze a német sajtó, amely természetellenesen tartja az alliancot, annak ellenére, hogy az utóbbi száznegyven esztendő óta ez a szövetség harmadszor ismétlődik meg.

Pál orosz cár kötötte meg Napoleonnal, az első francia konzullal, a híres békét, amelynek nyomán kozák-hadsereget küldött India felé. Ezzel az orosz-francia szövetség alapjait vetették meg. Előjárték volt ez, amely után Tilsit következett. 1807 és 1811. között Napoleon és Sándor cár együttesen uralkodtak a kontinensen és sakkban tartották Angliát. Napoleon a világpolitika keretei között kontinentális politikát csinált. Oroszországban nemcsak európai, hanem plenitáris szövetségtársat keresett. Az első orosz-francia szövetség összemolt az akkori Oroszország tuiságosan erős európai leköltöttségén. Ez a leköltöttség elhomályosította I. Sándor politikai látókörét és végül a Napoleonnal való szakításához vezetett, a szent szövetséghez, a bécsi kongresszushoz és sok évtized európai reakciójához.

Az elmúlt évszázad végén Francia- és Oroszország ismét egymás mellé sodródott. A tizenkilencedik század utolsó évtizedének politikai bélyege az ázsiai angol-orosz ellen-tétet mutatta és az angol-francia rivalitást Afrikában. Közben természetesen tovább tart a német-francia feszültség, ami azonban a világpolitikai konfliktusokban a problémáknak csak részlete, bár jelentékeny részlete. Amikor 1891 július 23-án a francia flotta Gervais admirális hajórajával megjelent Kronstadtban és III. Sándor a francia admirális hajóján állva a polgári forradalom himnusának, a Marseillaisnek intonálása közben tisztelgett, Londonban és Berlinben a kormánytényezők idegesen felzúsztek.

Az európai politika megértéséhez szükséges, hogy tudnunk Európán. Bismarcknak volt egy hatalmas terve, amely azt követelte, hogy Európa európai politikával stabilizáltsassék. Ez a terv azonban felbukása után két évtizeddel fantomnak bizonyult. A globusz megint belép a hatalmi eltolódás akut fázisába. Az 1894-95-ös japán-kínai háborúval megindul Kína kettéoszlása. Itt egyfelől Oroszország és Franciaország, másfelől Anglia állanak szemben egymással. Az orosz vasutépítkezéseket Mandzsuriában francia-tőkével viszik keresztül. Ezzel a vasutvennállal paralizálni akarják az angol vasutépítési terveket, amelyek Közép- és Dél-Kínát akarták összekötni Indiával Burmán keresztül.

Ma Bismarck halála után negyven esztendővel még vannak európai emberek, akik azt hiszik, hogy a mi kontinenseink keretei között lehet nagypolitikát csinálni. Az ilyen emberek számára nincsenek problémák. Holott tudjuk, hogy már az elmúlt században az európai hatalmak között létrejött szövetségek jelentősége mindig tulment az európai határokon. Az olyan világhatalmak számára, mint amilyen Oroszország és Franciaország, amelyeknek politikai tulsulya Európán kívül fekszik, a kontinentális korlátoltság valósággal lehetetlen. Hogy Oroszország és Franciaország garantálja egymás számára a határokat Németországgal szemben és hogy számos középső és kis államot bevonnak ebbe a kombinációba, mindenki előtt világos. Rejtettebb és mélyebb jelentősége a szövetségnek a kérdés: milyen világpolitikai és Európán kívüli jelentősége van az új kombinációnak.

Franciaországnak érdeke, hogy az új szövetségnek ne legyen angolellenes éle. Mert Franciaországnak szüksége van Londonra az európai stabilizáció érdekében és minden esz-közrel meg akarja akadályozni Angliának Németországhoz való közlekedését. Franciaországnak tehát legfőbb érdeke egyttal az orosz-angol entente. Párizsban nagyon jól értik hogy Angolország könnyen behajtható egy antifranca, tehát pro német kombiná-

cióba. Ezért a párizsi politikai arra igyekszik, hogy Anglia és Oroszország közeledjenek egymáshoz. A stabilizálás problémája ezzel még jobban áttérjed Európából Ázsia felé.

További kérdés, hogyan állanak az ügyek az Európán kívüli országokban. Ez fontos és lényeges, főleg azért, mert Európa az ázsiai politikának függvénye. A mai európai helyzetben aránylag könnyű dolog kiegyensúlyozni az erőket Európában. De ez a balanszó rendszer Ázsia felől bármikor felborulhat. A kérdés most már az: van-e lehetőség az ázsiai egyensúly megtartására?

Ázsia stabilizálásának esélyei ma sokkal nagyobbak, mint ahogy általában hiszik. A felosztásra váró területek olyan nagyok, hogy az ázsiai terület fölkonkurrenciái: Anglia, Oroszország és Japán — és csak másodsorban Franciaország — ki tudnának egyezni. Amerika abban az esetben, ha befejezett tények elő állítanak, kereskedelmi előnyök mellett nem lenne intézhető. Ha pedig Ázsia stabilizálásának, ez jelentené egyúttal az orosz forradalom végleges lezárását. A Szovjetunió preztizse mint forradalmi világ-hatalom Ázsiában esne és ezzel egyúttal Oroszország elpolgáriósodása nagyon meggyorsulna. Párizsnak az a célja az orosz-francia szövetséggel, hogy galvanizálja a mai állapotokat. Ha ez megtörténik, akkor Oroszország is megtalálná helyét ebben az új világrendszerben és pedig olyképpen, hogy a munkarendszer lassan átváltozna polgári rezsimmé.

Ugyvédi határidő napló 1935

Lepage-nál Kvár

NYOMBAN rendelve 300 lej, később 400 lej utánvétellel vagy előfizetve franko.

Cirkusz a Színházban
a **Terézkörúti Színpadon**

Konferál: Békefi László.
Nagy látványos reviparódiá 30 képben.

A főszerepeket játszókat: Salamon Béla, Vaszary Piroška, Rajna Alice, Gárdonyi, Kökény Ilona, Kóváry, Nagykovácsi Ilona, Szigeti, Keleti, Sass Oly, Solymosi, Ormos, stb. Görlök, boyok, artisták.

Rendező: Kóváry Gyula.
Vasár- és ünnepnap délutáni előadások.

Lakása berendezésének megvételénél le- gyen ÓVATOSII!

Aldozzon többet, de vegyen jót!

Székely & Réti

BUTORGYÁR Rt.-től Targu-Mures.
Híkok: BUCURESTI-BRASOV

Zsidó irodalom a Harmadik Birodalomban

Két esztendővel ezelőtt, a Hitler-uralom hajnalán, új zsidó kiadvallalat alakult Németországban, Berlinben. Salman Schocken, az ismert áruház-tulajdonos létesítette. Távoiról sem anyagi célok elérése kedvéért persze, hanem egységesül azért, hogy a maga és a barátai nemes, kulturális elgondolásait közelebb vigye a megvalósítás felé. Az új zsidó kiadó egy zsidó olvasókönyvvel indult, mely — Ein jüdisches Lesebuch volt a szerény címe — a fehérdon és a midráson kezdve, Philon és J. Sephuson át, Mainonidesen és Jehuda Halévin, Bartonirón és József Káron keresztül, Moses Mendelssohnig és a chasszideus népköltészetig előrenyomulva, mutatta be pompás szemelvényekben a zsidó irodalom gyöngyeit. Azután magához váltotta a Martin Buber és Franz Rosenzweig biblia fordításának jogát és egymásután jelentette meg ennek az egészen új felfogású, mert az eredetinek sajátos ritmusát hűségesen visszaadó és egyáltalán: az eredetinek különleges szóalkotásait és különleges szépségét mindenben viszzatükrözve próbáló mesteri fordításnak új kötetét. (A sorozat legújabb kötete, a 12 próféta könyve, néhány hét előtt jelent meg.) Majd a Buber kiadói lett Schocken; az ifjúsági vezérből egyetemi professzorá tekintélyesedett e nagy írónak és kutatónak műveivel kizárólag nála jelennek meg egy idő óta. És kiegészítésként kiadta Schocken Hans Kohn hatalmas méretű Buber-életrajzát, mely több, mint 400 nagyoktáv oldalal s a kor szellemi mozgalmainak történetébe beágyazva ismerteti azt a nem mindennapi pályát, amit ez a Bécsben született, de Lengyelországban, nagyapjának, a haszkala utolsó mesterének oldalán és a chasszidizmus tözomszedságában nevelkedett mester megfutott. A művészi szépségek ittas szemlézőjéből, a pepecselő irodalmi dandyból az új cionista ifjúság prófétája lett Buber, a chasszidikus mesék átköltőjéből az írás szakavatott kutatója, elismert tudós, aki mégis szoros kapcsolatot tart a zsidó néptömegekkel és a mai válságos időkben az egész német zsidóság szellemi vezérévé magasodott.

A Schocken kiadvallalatának két különleges alosztálya is létesült: könyvtár, mely bölcsőbéli nyomtatványok, incunabulumok és egyéb ritkaságok gyűjteménye — és a héber költészet multjának kutató intézete, melyben az ungvári származású dr. Bródy Henrik vezetése alatt vagy hat tudós — ma már mindegyik Palesztinában él — szorgoskodik. A közvélemény attól tartott, hogy a Schocken szellemi szárnyalását az anyagi áldozatok súlyos terhe rövidesen megbénítja majd. A mecénás hovatovább aránytalanul nagyra fogja ítélni, az eredményekkel öszszesvetve, az anyagi áldozatokat és a fele uton megtorpan. A kiadvallalat most megjelent almanachja rácafol erre a hiedelemre, ezekre a baljóslatokra és azt mutatja, hogy a szellemi célkitűzéseket helyes gazdálkodással tudta Schocken nagygyűgyesen egybekapcsolni. A vállalat nem lett szárnyaszegett, ellenkezőleg: hatalmasat fejlődött s egyre nagyobb feladatokat képes és akar megoldani.

Megtudjuk az almanachból, hogy Martin Buber töretlen kedvvel és munkakészséggel dolgozik társtalanságában is — zseniális munkatársra, Franz Rosenzweig elhunyt időközben — a Szentírás fordításán. Most történetesen a szoltároknál tart. Két mutatványt kapunk átköltési művészetéből: a 22-ik és a 16-ik zsoltárnak mesteri fordítását. Eli, éli lama azavtani? — sikoltja az ég felé az egyik az Almanach élen és mintha a német zsidóság kétségbeesett jajkiáltása törne fel benne... A másik caput az asztali imádság előtt énekelni szokott, erősen népszerű sir hamaalot. Első mondata így cseng a Buberfordításban: „Als Er kehren liess die Kehrenden Zions, waren wir wie Trümmerde worden, Lachens voll war da unser Mund, unsere Zunge Jubels; man sprach in der Stämmewelt da: „Gross hat Er an diesen getan! Gross hatte an uns Er getan, Fröliche waren wir worden...“ Nyugodtan el lehet énekelni a kedvelt sir hamaalot niginim valamelyikével, annyira azonos a közméret eredetinek és a fordításnak ritmusa.

Megtudjuk továbbá, hogy Schocken dünn-druck papirusu új kiadásban megjelentette bin Gorion klasszikus zsidó regé-gyűjteményét. Hogy tudományos, modern kommentárral kiadja a bibliát (az első kötet, mely Bereschit-t tartalmazza, már meg is jelent; 1056 oldalas hatalmas kötet). Hogy sorozatosan közreadja a régi zsidó irodalom remekait. A választékról fogalmat ad, ha néhány címet ideírunk: Jesajahu 40—55 fejezetei, Jehuda Halévi Cionidái, Buber chasszid történetei, Józsefnek és testvéreinek regénye a

Széfer Jasarim alapján, a farizeusok története, Josephus önéletrajza, zsidó példabeszédek, régi történetek angyalokról és démonokról, szemelvények Schüd 1714-ből származó Jüdische Merckwürdigkeitenjából, történetek a jemeni zsidókról, egy Sabbatkönyv, mely a szombatra vonatkozó textusokat gyűjti koszoruba a legrégibb időkől a mai napig, a szemelvények Philóbi, Krochmal Moré nebuché hazman-jából, a hajdani zsidó néptömegekből, a híres Maaszebuchból, a talmudból, zsidó népmesékből. A zsidó költészetkutató intézet 5 művel szerepel Schocken könyvjegyzékében. A legfontosabb köztük az olaszországi héber költészet antológiája és Móse ibn Ezra világi költé-

zetének magyarázatos kiadása. Magához váltott Schocken egész sor alapvető fontos-ságu művet, melyekre a megváltozott körülmények folytán nem akad most Németországban kiadó. Így Baer spanyol-zsidó okmánytárát, melynek folytatását is igéri. Bubernek korábban az Inselnél, vagy Diederichsnél megjelent műveit. Herman Cohennek, a marburgi Kant-iskola fejének zsidó és nemzsidó írásait. Scholem kabbalista bibliográfiáját. Schockennél jelennek meg héberül Agnon összegyűjtött művei és nála a prágai irodalmi kör elhunyt nagyságának, a misztikus-szimboikus Franz Kafkának írásai. Max Brod rendezte őket sajtó alá.

Salman Schocken tehát a legmostohább körülmények között is hatalmasat alkotott és amint a programja mutatja, alaposan felkészült a jelentős alkotás-sorozatnak méltó folytatására. Munkájukban az egész világ zsidó olvasóközönségének a csodálatlalt határos elismerése kíséri. (G. S.)

Napi százezer lej kártérítés...

A színajai merénylőkor betiltott Cuvantul tulajdonosi perlik az államot. Három rendőrkomiszár a bukaresti esküdszék előtt

Bucuresti-Bukarest, október 20. A bukaresti esküdszék ma délelőtt kezdte meg Negrescu, Panova és Mateescu rendőrkomiszárok bünperének tárgyalását. Az ügy előzményei a Duca miniszterelnök meggyilkolását követő időszakra nyulnak vissza. Az időközben feloszlott Vaszgárda szélsőjobb-oldali szervezete akkori pénztárnoka, Ciumentti ismeretlen körülmények között eltűnt és napokkal később Bukarest határában holtan találták meg. A vizsgálat megállapításai szerint Ciumentti a rendőrség a színajai gyilkosság után letartóztatta és ellene a három megvádolt komiszár folytatta le a vizsgálatot. A vád szerint a rendőrbiztosoknak tudniuk kell, hogyan került Ciumentti holtan a város szélére.

Ugyancsak a vádlottak között szerepel Patrungel bukaresti temetőőr is. Ez a vádlókat szerint a vádlottakkal összejátszva oly módon temette el Ciumentti, hogy annak

holtteste ne legyen megtalálható és exhumálása így lehetetlenné váljék. A vádlottak ezzel szemben kategorikusan tagadják, hogy valamelyes közük volna Ciumentti halálához.

Bucuresti-Bukarest, október 20. A színajai gyilkosság után a liberális kormány betiltotta a „Cuvantul“ című napilap megjelenését, miután ezt a bűntényt megelőzően élesen támadta a meggyilkolt miniszterelnököt és egyre élelkebb kapcsolatokat tartott fenn a közben feloszlott szélsőjobboldali szervezettel. Most Nae Ionescu egyetemi tanár és Titu Devechi, a lap főszerkesztőtulajdonosi pert indítottak az állam ellen és a tényleges kár, valamint az elmaradt haszon címén a betiltás napjái visszamenően napi 100 ezer lej kártérítést és a betiltó rendelet hatályon kívül való helyezését kéri. A bukaresti törvényeszk 1935 február 7-re tüzte ki a tárgyalást.

Ma, vasárnap utoljára
a ROYAL Mozgóban
A halál vakációzik

FREDERICH MARCH legszebb és felejthetetlen alakítása. Most van utoljára alkalmá megnézni. Holnap, hétfőn: **KEM VOLTAM.**
Főszerepben: **CONRAD VEIDT.**

„A rádió apja“ a 90 éves Branly most is dolgozik és lustának tartja az emberiséget

A kor egyik legnevesebb feltalálóját nem érdeklik a kortársi események

Párizs, október 20. Edouard Branly, a világhírű francia fizikus, akít uttörő munkássága miatt „a rádió apja“-nak szoktak nevezni, most töltötte be nyolcvankilencedik életévét. A pátriárkalkorban levő nagy tudós ma is reggeltől-estig dolgozik a párizsi Katolikus Egyetem egyik laboratóriumában.

A nyolcvankilencéves tudós éppen egy éremméről mutatója fölé hajolt, mikor laboratóriumában felkerestük.

— Csak tessék bátran közeljenni — mondotta —, a mutató nem törődik a vendégekkel. Nyugodtan folytatja az utját.

— Mester — mondottuk —, minden jót kívánunk önnek kilencvenedik életévének kezdetén.

A 90 éves feltaláló

— Tényleg — mondotta Branly —, nem-sokára kilencven éves leszek. Észre se vettem. Megint elmúlt egy év... Milyen gyorsan telnek az évek egy laboratóriumban. Milyen sok munkát kell még elvégeznem.

dezi be az életét, ahogy jónak látja. Nem igaz?

— De pihenni is csak kell...
— Ez csupán előtétel! Azt hiszem, az emberek kissé lusták. A föld még sok ismeretlen kincsét rejtget. Miért csak a fellett kutadják az emberek? Miért nem ásnak mélyebbre? ... S másrészt, miért nem repülnek fel gyakrabban a sztratoszférába? Mindent meg kell ismernünk, ami körülöttünk van.

— Mester, mit gondol a mai fiatalságról?

— A fiatalok mindig egyformák. En is voltam fiatal, a gyermekeim is voltak fiatalok. Most az unokáim fiatalok s mindnyájunk fiatalsága nagyon hasonló. A fiataloknak szórakozásra van szükségük, adják meg nekik a lehetőséget, hogy szórakozhassanak. De dolgozni is kell, serkentsék munkára őket. De olyan munkára, amely megfelel izlésüknek és ösztönös hajlamaiknak. Ez a szülők és nevelők egyszerű kötelessége.

— Mi a véleménye az aktuális botrányokról, Mester?

— Milyen botrányokról?

— A Stavizky-ügyről, a Prince-ügyről?

— Visky? Prince? Mit csináltak ezek az emberek? Bocsásson meg, de agyáltalan uccu tartok lépést a napi eseményekkel. En mindig a laboratórium embere voltam és az is maradok, a többi egyáltalán nem érdekkel.

VASÁRNAP
A S...
hel...
A volt fele
Bucuresti-Bu...
da bizottság j...
körökben anny...
nem készült el...
Aurelian Bente...
jövő hét végén...
megfogalmazás...
hetek óta a leg...
nak közzéken a...
leg politikai...
Főleg az aii...
Skoda bizottsá...
parasztpárt né...
ge, így Maniu...
Madgearu elle...
resztül az egés...
litikailag kom...
Cs...
sá...
A legújabb...
ról számolnak...
zottak és inká...
jelentés tényle...
tükrözik vissza...
re osztotta jele...
tika tárgyává...
között a szerz...
fog konkludál...
tehát a nemzet...
nyelmen jár...
tatott tárgyal...
lentes politiká...
tényleges jogi...
kel foglalkozik...
rint a hadiü...
szervein kívül...
sében résztve...
ség ellen emel...
kat a jelentés...
róság elé fog...
felvilágosítások...
nem tisztázott...
miniszter — a...
ló törvény érte...
szék elé kerül...
legálni annak...
dokolt-e az ille...
bi a jelek szer...
a nemzeti para...
ügyminisztere...
mélyiségnek n...
tai a nemzeti...
ban aligha...
ilyenirányu m...
a vád alá hely...
nül a párt kor...
körülmények...

Sulyos és hat

A haligatóság

Cluj-Kolozs...
lázáddással és...
dolt kommunis...
kilenc órákor...
bíróság. A vá...
sa után a vá...
kérték, hogy...
nem érzik mag...
vettek el bör...

Munk

Str. Vail 7.
Szombaton 5...
11, delu...
hétfőn.

A SZE

Fősz. JOSEF...
ANDER, WIK...

A Skoda-bizottság vád alá helyezi a nemzeti parasztpárti kormányt

A volt miniszterek közül egyedül Cihosky tábornok felelősségét kívánja megállapítani a bizottság

Bucuresti-Bukarest, október 20. A Skoda bizottság jelentése, amelyről politikai körökben annyi szó esik mostanság, még nem készült el. Egyáltalán kétséges, hogy Aurelian Bentoiu, a bizottság előadója, a jövő hét végén el fog-e készülni a jelentés megfogalmazásával. Ennek ellenére már hetek óta a legkülönbözőbb verziók forognak közkezen a jelentés tartalmára és főleg politikai konkluzióira vonatkozólag. Főleg az a hír tartotta magát, hogy a Skoda bizottság igyekezni fog a nemzeti parasztpárt néhány kimagasló személyisége, így Maniu Gyula, Popovici Mihály és Madgearu ellen vádat emelni, rajtuk keresztül az egész nemzeti parasztpártot politikailag kompromittálni.

Csak Cihoskyt akarják bíróság elé állítani

A legújabb bukaresti lapjelentések arról számolnak be, hogy ezek a verziók túlzott és inkább egyesek óhaját, mint a jelentés ténylegesen várható tartalmát tükrözik vissza. Aurelian Bentoiu két részre osztotta jelentését. A bevezetésében kritika tárgyává teszi a feltételeket, amelyek között a szerződést megkötötték és oda fog konkludálni, hogy az akkori kormány, tehát a nemzeti parasztpárti kormány könynyelműen járt el a Skoda művekkel folytatott tárgyalásai során. Ez képezi a jelentés politikai részét. A második rész a tényleges jogilag definiálható bűnösségeket foglalkozik. A kiszivárgott hírek szerint a hadügyminisztérium végrehajtó szervein kívül, akik a szerződés előkészítésében résztvettek, két politikai személyiség ellen emel különböző természetű vádatokat a jelentés. Egyiket közülük rendes bíróság elé fogják küldeni, hogy ott adjon felvilágosításokat a bizottság előtt eléggé nem tisztázott kérdésekre. A másik — volt miniszter — a miniszteri felelősségről szóló törvény értelmében a legfőbb semmitűszék elé kerülne, amely bizottságot fog delegálni annak megállapítására, vajjon indokolt-e az illető fölött itélkezni. Ez utóbbi a jelek szerint Cihosky tábornok volna, a nemzeti parasztpárti kormány volt hadügyminisztere. Sem egyik, sem másik személyiségnek nincsenek közvetlen kapcsolatai a nemzeti parasztpárttal. A párt azonban aligha fog belenyugodni a jelentés ilyenirányú megfogalmazásába sem, mert a vád alá helyezett személyektől függetlenül a párt kormányának szerepe minden körülmények között kedvezőtlenül van a

jelentésben beállítva. A konkluziók fölöttébb alkalmasak arra, hogy hosszú évekre szívesen hatható propaganda eszközök adjanak a nemzeti parasztpárt ellenségeinek kezébe.

Calinescu dodonai nyilatkozata

Az ügygel kapcsolatosan a „Dimineata” munkatársa kérdést intézett Armand Calinescu volt belügyi alminiszterhez, aki a Skoda bizottság egyik legaktívabb tagja. Arra a kérdésre, hogy mit gondol, milyen konkluziókra fog jutni a bizottság, a következőket válaszolta Calinescu:

— Ezeket a konkluziókat kitalálhatja bárki, aki figyelemmel kísérte a vizsgáló bizottság előtt lezajlott tárgyalásokat. A bizottság munkálatai végeredményben a nagy nyilvánosság előtt folytak le. A sajtó regisztrálta a gyorsírói jegyzeteket és a dossziékban semmi sincs, amiről a közvélemény ne szerzett volna tudomást. Objektíven tehát a konkluziók sem lehetnek egyebek, mint amelyek az ismert aktákból logikusan következnek. Nem lehet hozzájuk tenni valótlan dolgokat s nem lehet az aktákat önkényesen interpretálni.

— Nem gondolja mégis, hogy a bizottságot más szempontok is vezethetik, mint az objektívítás?

— Mint a bizottság tagja és mint egyik előadó, nem tételezhetek fel ilyesmit. Elméletileg természetesen mindent el lehet képzelni. Fel lehet tenni például, hogy a konkluziókat pártpolitikai szenvedélyek fogják áthatni. Az is megeshetik, hogy egyes kereskedelmi vállalatoknak érdekében álljanak bizonyos következtetésekre jutni a bizottság munkálataiból. Ezek azonban hipotézisek egyelőre. A normális az volna, ha a bizottság az objektívítás által diktált konkluziókra jutna.

A kérdés mindenestre az, hogy vajjon a Bentoiu jelentés meg marad-e abban a formájában, ahogyan azt a bizottság előadója előkészítette. Ezt a jelentést ugyanis előbb a bizottságnak magának, utóbb pedig a parlamentnek kell ratifikálnia. A nemzeti parasztpárt nem fog egykönnyen hozzájárulni ahhoz, hogy hivatalos fórumok bélyegezzék meg a Skoda-ügyben tanúsított magatartását és kétséges, hogy a Tatarescu-kormány a mai politikai helyzetben konvenciálni fog-e egy belpolitikai harc megnyitása ebben a kérdésben. A jövő titka tehát, hogy milyen sorsra fog jutni ez a jelentés és a konkluzió, melyeket egyesek abba beiktatni szeretnének.

Meg akarja tartani fogait?

Akkor szem előtt kellene tartania

Szájsav

okozza a

fogrothadást!

ODOL FOGKRÉM megtartja fogait, mert a szájsavat leküzdí.

Az Odol fogkrém alkalikus hatása semlegesíti a szájsavat, amely a fogrothadást okozza. Ezért ajánlják a fogorvosok a világon mindenütt oly melegen az Odol fogkrémet. Szájsav állandó veszély jelent. A szájsav képződését nem lehet megakadályozni. A legtöbb táplálék, főzések savképző hatása. Az ételmaradékok erjedése is savat termel. Ezekhez a tényezőkhöz járul még a gyomor által termelt savak hatása. Az eredmény az, hogy a fogak állandóan savtartalmu nyálkafürdőben usznak és romlásra vannak ítélve.

Erős alkalikus hatás, habzó és jól illanó esszenciák jellemzik az Odol fogkrémet.

Odol fogkrém nem csak a fogakat tisztítja, hanem inkább kiküszöböli a fogrothadás okát a savak neutralizálása által. Naponta háromszor kellene az Odol fogkrémet használnia mert alkalikus hatása a szájsavat leküzdí. Ez a legegyszerűbb és a legmegbízhatóbb módszer a fogaknak egész életre való megtartására.

Mint minden jó az életben, a szép fogak is fáradság jutalmai. Használjon minden étkezés után Odol fogkrémet.

ODOL fogkrém

ról erélyes hang szólt be a terembe és egy őrmester jött be nem sokkal később, aki a teremben lévő hallgatóság közül még két nőben ismerte fel azt, aki a tárgyalás közben helyeslő hangon kiabált közbe. A két nőt azonnal kivezeték a teremből. Az egyik közülük a vádlott Stern felesége, aki nem régen töltötte ki kommunizmus miatt háromhavi büntetését, hangozatosan kezdett és kétségbeesetten hangoztatta, hogy egy szót sem szólt közbe a tárgyalás alatt. Időközben bevonult a tanács és kihirdették az ítéletet, amely szerint Bagosi Fe-

rencet, Brüll Józsefet, Rákóczi Ferencet, Perl Sámuel, Stern Lászlót, Micheler Károlyt két évre, Kertész Antalt, Lusztig Ferencet egy évre, Széll Mihályt hat hónapra, Fischer Pált, Bonczos Istvánt, Fejős Istvánt három hónapra itélték, míg Kovács Józsefet és Mesesan Juont felmentették a vád alól. Ezután néhány ór kíséretében bevezették a tárgyalóterembe a zavargó nőket, akiket fejenként ötnapi elzárásra itélték. A kommunista per elítélteji fellebbeztek, míg a zavargók azonnal megkezdtek az ötnapi büntetés kitöltését.

Súlyosan elítélték a börtönlázadással és hatóság elleni erőszakkal vádolt kommunistákat

A hallgatóság közül többet letartóztattak, mert helyeslőleg közbekiabáltak a vádlottak beszédébe

Cluj-Kolozsvár, október 20. A börtönlázadással és hatóság elleni erőszakkal vádolt kommunisták perét szombaton reggel kilenc órakor folytatta a kolozsvári hadbíróház. A vád és védőbeszéd elhangzása után a vádlottak az utolsó szó jogán kérték, hogy szüntessék meg a per, mert nem érzik magukat bűnösöknek és nem követtek el börtönlázadást. Amikor Stern

László vádlott az utolsó szó alapján kijelentette, hogy joguk van megvédeni az igazukat, a hallgatóság közül többen hangosan kiabálni kezdtek: igen joguk van. Igen joguk van.

A közbekiabálást nagy zavar követte. Az elnöklő Dan Artur ezredes felugrott helyéről és felindult hangon utasította a teremben lévő öröket, hogy azonnal tartóztassák le a zavargókat. A hallgatóság felugrált és a szemtanuk bementése alapján azonnal letartóztatták Berta Rózsit, Rosenberg Ipolyát és Markovits Rózsit, akiket örök kíséretében kivezettek a teremből.

A bíróság időközben ítélethozatalra vonta vissza, de a szokatlan intermezzo okozta hangulat nem csillapodott le. A teremben bennmaradt örök és őrmesterek tovább is kémlélték a bennmaradt hallgatóság arcát, hogy kire emlékeznek azok közül, akik még közbekiabáltak. A folyósó-

Munkás Mozgóban

Str. Vaia 7. Telefon: 171
Szombaton 5, 7 és 9-kor, vasárnap délelőtt 11, délután 3, 5, 7 és 9 órakor, hétfőn, kedden 5 és 7 órakor.

A SZERELM VÁROSA

Fősz.: JOSEF SCHMIDT, CHARLOTTE ANDER, WIKTOR DE KOWA és FRITZ CAMPERS.

Elővigyázatos ember csak CZINK-nél tisztítja, festeti ruháját

Megjelent az osztrák diktatura „Fekete Könyve”

Hivatalos riport a szociáldemokraták elleni megtorlásról

Bécs, október 20. A „Politische Korrespondenz” jelenti: A Népszövetség legutóbbi ülésén a genfi hotelekben megszálló delegációkat meglepték egy könyvecskével, amelyet a posta hozott mindegyikük részére. A sárga füzet fekete alapon e címet viseli: „Az osztrák diktatura fekete könyve”. Ez a fekete könyv okmányoszerű bizonyítékokat szolgáltat az osztrák diktatura ellen.

A fekete könyv szerzője Van der Velde, aki kimutatja, hogy az osztrák kormány a bírakat teljesen megfosztotta függetlenségüktől és ugyyszólván kötelezte őket olyan ítéletek hozatalára, amelyek a kormány tendenciáit szolgálják. Külön fejezetben foglalkozik a Fekete Könyv a politikai foglyokkal, és ismerteti a főleg szociáldemokraták ellen irányuló kintzásokat.

A Fekete Könyv ezenfelül az osztrák szociáldemokrata párt vezetőinek bünteté-

seit is felsorolja. Ismerteti, hogy Seitz polgármestert hogyan fogták el és milyen bánásmódban részesítették. Hosszabb jelentést közöl a Fekete Könyv dr. Helene Popper, a szociáldemokrata némozgalom kimagasló tagja ellen foganatosított hatósági retorzióiról.

A könyv mély benyomást keltett a Népszövetség delegációinak tagjaira és napokon át szóbeszéd tárgya volt.

7000 m² szabadterület

iparvágánnyal, valamint beton fedett raktárrészek bérbeadó. Beraktározásokat előnyös feltételekkel vállal

Unió Általános Szállítási Rt.
Piața Unirii 31.

SPORT

Ripensia—Romania

Cluj-Kolozsvár, október 20. (Az Uj Kelet tud.) A bajnokság kezdete óta minden vasárnap elsőrangú attrakciónak számít a mérkőzés volt Kolozsváron: Universitatea—Romania, Crisana—Romania, CFR—Romania és Kinizsi—Universitatea. Csupa olyan mérkőzés melyek méltók voltak a futballkedvelők legnagyobb fokú érdeklődésére. Holnap azonban ezeket jóval felülmúló izgalmas és szép mérkőzésre van kilátás a Ripensia és Romania között.

A temesvári profilkörül tudjuk: Romania legjobb labdarúgócsapata. A Ripensia kolozsvári ellenfele, a Romania viszont különösen az idei szezonban olyan magas formára futott fel, hogy mindhárom idei meccsét megnyerve hat tiszta ponttal áll a bajnoki rangsorban. A csapat nagyon együtt van és el van szánva arra, hogy a Ripensia-val szemben képességeinek maximumát hozza ki, annál is inkább, mert győzelem esetén a lista élére kerülne. A Ripensia azonban nem az az ellenfél, amelyet könnyen lehet legyőzni. Ha a csapat a tavalyi szezon végén meg is érezte az erős foglalkoztatást, az idén azonban régi formája teljén van, aminek legjobb bizonyítéka, hogy saját otthonában vett revánst és győzte le főlegyen a bajnokcsapat Venust. Minden bizonnyal nagy és élvezetes mérkőzést kapunk, esetleg újabb meglepetéssel. A győzelmi esélyek azonban határozottan a Ripensia javára billentik a mérleget. A csapatok így játszanak:

Ripensia: Zombory, Bürger—Németh, Deheleanu—Kotormány—Hrehus, Bindea—Beke—Ciolac—Schwartz—Dobay.

Romania: Chendreau, Doci—Felecan, Munteanu—Crisa—Muresan, Coborzan—Farkas—Pop—Felecan II—Capusan.

A mérkőzés délután fél 4 órakor kezdődik, Barsu bukaresti bíró vezetése mellett. Dél-élelt 11 órai kezdettel a CFR—KAC B. liga bajnoki mérkőzés lesz a sétatéri sporttelepen.

A Haggibbor ping-pong szakosztálya megkezdte működését és játékosai már kezdenek formába lendülni. Ennek bizonyítéka a tegnapi lejátszott barátságos mérkőzés, amelyen a Haggibbor ifjak az IKE csapatát 26:3 arányban győzték le. A csapatban Baumzweig, Diamantstein, Erős, Goldberger és Páth játszottak.

Gál Lajos a kassai nemzetközi maratoni-futóversenyen a kassai KAC rövid időn belül nemzetközi maratoni futóversenyt rendez, melyre meghívta Gál Lajos román bajnokot is. Cél a meghívást elfogadta.

Kitűnő formában van a diszkoszdobó világ rekordere. Stockholmól jelentik: A svéd diszkoszdobó világrekorder Anderson tegnap trónjára 52 métert és 15 centimétert dobott.

Az Universitatea komplett felállításban utazott Bukarestbe, ahol ma a CFR-rel játszik bajnoki mérkőzést. A csapat összetétele azonos a Kinizsi elleni győztes együttesel.

Futballbíró, ha kritizál... Bukarestből jelentik: Érdekes fejlemény érkezett be a központi bíróbizottsághoz. A feljelentő Oravez aradi bíró, aki fegyelmi eljárás megindítását kéri dr. Hirsch Elemér kolozsvári futballbíró ellen, aki őt az Universitatea—Kinizsi meccs vezetése közben megkritizálta. A bizottság a furcsa feljelentés ügyében elrendelte a vizsgálatot.

Megindultak a tárgyalások a szabóipari munkaadók és a sztrájkoló munkások között. Megírta az Uj Kelet, hogy a szabóipari munkások a kollektív szerződés megkötése körül konfliktusba keveredtek a munkaadóikkal és miután nem tudtak megegyezni, sztrájkba léptek. Tárnoveanu munkügyi inspektor közvetítésével tegnap a késő délutáni órákban azonban már meg is indultak a békéltető tárgyalások, melyeken a konfekciós szabóműhelyek és ezeknek munkásai, mintegy százötvenen vettek részt. A konfekciós munkaadók kijelentették a munkügyi inspektorátuson, hogy hajlandók munkásaik egyes követeléseit teljesíteni, azonban túlzottaknak találják ezeket a követeléseket. A munkások viszont egyelőre még nem mutattak hajlandóságot arra, hogy követeléseikből engedjenek.

Sayers. Jellege: „Gyilkosság”. Egy hír detektívrodái: vér, arany, kocsma. A 28 lejes detektívrománban. Kapható az Uj Kelet könyvtárában az összeg és portóköltség előzetes beklődésével

Lemondott a jugoszláv kormány

Koncentrációs kormányt akar összeállítani a régenstanács

Belgrád, október 20. Ma délelőtt 11 órakor Uzunovics miniszterelnök benyújtotta a régenstanácsnak kabinetje lemondását. Uzunovics kijelentette az újságíróknak, hogy azért mondott le, hogy így módot nyújtson a régenstanácsnak az aktuális politikai helyzetnek megfelelő kormány összeállítására.

Politikai körökben azt hiszik, hogy a régenstanács koncentrációs kormányt kinevezését tervezi, amelyben helyet foglalnának az összes pártok képviselői, az ellenzéké is, amelyek lojálisan viselkedtek Sándor király halála alkalmával. Ha így történik, nem sikerül megoldani a válságot, úgy tisztviselő-kormányt fognak kinevezni.

KÖZGAZDASÁG

Január elsejéig meghosszabbították az átmeneti export-import-rendszert

Mégsem szüntetik meg a kontingentálást

Bucuresti-Bukarest, október 20. (Az Uj Kelet tud.) Manolescu-Strunga ipar és kereskedelmi miniszter rendelkezést adott ki, mely szerint a mai nappal lejárt kompenzációs kiviteli engedélyek érvényét nem hosszabbítják meg.

Az ipar és kereskedelmi minisztériumban a Banca Nationala kormányzójával folytatott megbeszélések következtében elhatározták, hogy

az új külkereskedelmi rendelkezések elkészültéig teljes egészében az eddigi rendszer marad érvényben legfeljebb 1935 január 1-ig.

Az import fokozásának megakadályozására az eddigi beviteli kontingenseket leszállítják. A leszállítás mértékét a ma délutáni minisztertanács fogja megállapítani.

Az új rendszer ügyében még mindig folynak a tárgyalások. Manolescu-Strunga miniszter tegnap Sem államtitkárral, Evian főtitkárral és a legfőbb kontingentálási bizottság tagjaival, Marian vezérigazgatóval, I. Gh. Dumitrescu és Constantiniu igazgatókkal folytatott tárgyalásokat a behozatali rendszer kérdésében. Később Manolescu-Strunga rövid megbeszélést folytatott Slávescu pénzügyminiszterrel ugyanebben a kérdésben. Slávescu pénzügyminiszter a kereskedelmi és iparügyi miniszterrel való beszélgetése előtt a Banca Nationalában volt, ahol Gr. Dumitrescu jegybank-kormányzóval tárgyalt az új export-import rendszer pénzügyi részéről és a deviza kérdéséről.

A külkereskedelmi rendszer kérdésében tegnap este ülést tartott a kormány gazdasági bizottsága is. A gazdasági bizottság ér-

tekezletének résztvevői megállapították, hogy a már hetek óta folyó külkereskedelmi rendszer körülötti tárgyalások eddigi eredményei csak a két, naponta létesítendő újabb és újabb átmeneti rendszerek voltak, az új export-import rendszer végleges elkészítését azonban csak ígérték eddig, de képtelenek voltak az összes gazdasági érdekeltek kívánásait úgy összeegyeztetni, hogy egészséges és minden követelménynek megfelelő rendszert alkossanak és ezért az ország kereskedelmi és ipara igen súlyos károkat szenvedett.

A gazdasági bizottság értekezlete négy óran keresztül tartott. A résztvevő miniszterek és államtitkárok egyfő-egyik annak a véleményüknek adtak kifejezést az elnöklő Slávescu pénzügyminiszternek, hogy a jelenlegi körülmények között lehetetlenség volna a kontingentálási rendszert megszüntetni.

A gazdasági bizottság tehát elvárta, hogy a kontingentálási rendszert továbbra is fenntartsák. A gazdasági bizottság csütörtök az elvi jelentőségű határozat után hozzá kellett volna lásson az új export-import rendszer megalkotásához, erre azonban már nem volt ideje, úgyhogy az új rendszer megszervezésének munkálatait a mai ülésre halasztották.

A gazdasági bizottság ülése után Slávescu pénzügyminiszter, Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter, Mitica Constantinescu pénzügyi alminiszter és Dumitrescu jegybank-kormányzó újabb értekezletet tartottak amelyen az új rendszer fizetési feltételeit tárgyalták meg.

A gazdasági bizottság értekezlete után

nyilvánosságra hozták Manolescu-Strunga miniszter módosított javaslatát. A javaslat a következőket tartalmazza:

Az exportörök kötelesek átcedálni a Banca Nationalának a kiviteltől befolyó egész devizamennyiségüket. A Banca Nationala, miután levonta a devizából a megfelelő kvótát, az exportöröknek importengedélyeket bocsát ki, amit ezek eladhatnak az importöröknek. A Banca Nationala kétféle importengedélyt fog kiadni. Az exportöröknek járó devizamennyiség nyolcvan százaléka kért vörös importengedélyt, amely nyersanyagbehozatalra vonatkozik, a fennmaradó husz százalékos deviza értékben pedig fehér színű engedélyeket, amelyek a többi áruk behozatalára szolgálnak.

Az új rendszer körülötti tárgyalások rövidesen megkezdik a kormány gazdasági bizottsága, a végleges rendszer megállapítására azonban egyelőre még nem lehet számítani, miután a kormány az átmeneti rendszert már meghosszabbította január elsejéig. A különböző kereskedelmi vállalatok és egyesületek újabb memorandumra készülnek a behozatal ügyében. A kontingentálási rendszer most már minden körülmények között érvényben marad.

Tőzsde

Galac október 20. Buza 77—78 kg. 490, árpa 270, zab 265, tengeri 295, bab 305—310.

Külföldi gabonátőzsdék:

Csikágó, október 20. Buza dec. 99.87—100, máj. 100.12—100.25, júl. 94.87—95, tengeri dec. 77.87, máj. 80.50, júl. 85, zab dec. 52, máj. 50, júl. 45.62, rozs dec. 73.87, máj. 76.12, júl. 75.25.

Winnipeg. Buza okt. 78, dec. 78.62, máj. 83.12, árpa okt. 52, dec. 52.37, máj. 54.62.

Liverpool. Buza okt. 4.11 háromnegyed, dec. 5.02 és fél, márc. 5.06 egyenlő, máj. 5.07 és fél. Tengeri okt. 21.00, nov. 21.07, dec. 22.01 és fél.

Pénzpiac

Bukaresti tőzsde. Párizs 6.58 és fél, 6.63 háromnegyed, London 486—496, Newyork 98.70—108.70, Milánó 8.57—8.74, Zürich 32.57—32.97, Brüsszel 23.30—23.55, Berlin 39.75—41.75, Amsterdam 67.65—68.30, Madrid 13.60—14.00, Varsó 18.75—19.

Zürichi tőzsde. Bukarest 3.08, Amsterdam 207—75, London 15.02 és fél, Milánó 26.26, Belgrád 7.00, Wien 72.75, Berlin 123.30, Newyork 3.04 egyenlő, Párizs 20.21 egyenlő, Prága 12.80 háromnegyed, Varsó 57.92 és fél.

A Banca Nationala közleménye. A Banca Nationala közleményre hozza, hogy a külföldi tanulmányok folytatásához szükséges devizaigénylésekhez csatolandó annak a főiskolának a bizonyítványa, amelyben a kérvényező tanult. A bizonyítványon lévő iskolai bélyegző és aláírások hitelességét az illetékes román konzul vagy követség tartozik igazolni.

Hientz Helén hangversenye a kolozsvári Újságíró-klubban. A jövő hét folyamán két hangverseny is lesz a kolozsvári Újságíró-klubban. Az első kedden este fog lejátszani. Ezuttal Hientz Helén, a Magyar Színház kiváló tehetséges énekesnője fog fellépni, aki dalokat és áriákat fog előadni. A bájos és mint jelenség is vonzó művésznő hangversenye iránt városzerte nagy érdeklődés mutatkozik.

Tizenhárom százalékkal emelkedett az osztrák szénimport. Bécsből jelentik: Az osztrák ipar megelégnélését mutatja a szeptemberi szénimport jelentős emelkedése. Augusztushoz képest az emelkedés 32, az elmúlt év szeptemberéhez képest 13 százalékkal magasabb.

Kultúrember könyvtárából nem hiánvozzat

Horrabin:

Mire tanít a gazdasági földrajz?

tanulmánya.

40.— lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvtárából az összeg és portó költség (10 lej) előzetes beklődése mellett.

„NATIONALA”

ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG BUCURESTI

alapított 1882. Alapítóké 25,000,000 lej. Tartalékalapok 1933 dec. 31-én 215,342,226 lej.

ELFOGAD BIZTOSÍTÁSI AJÁNLATOKAT

Tűzkár — Belőrése-lopás — Baleset — Üveg-lábiák törése — Rablás

Vasúti és hajózállományokat elemi csapás és lopás által érhető károk

ELLEN

AUTÓK ÉS AUTOBUSZOK SZAVATOSSÁG BIZTOSÍTÁSÁT

a hatóságok által megállapított feltételek mellett

ÉLETBIZTOSÍTÁSOKAT

és pedig

orvosi vizsgálatot és anélkül

SORSOLÁSOS NÉPBIZTOSÍTÁSOKAT

30,000 és 20,000 lejes címletekkel

Havonként megtartandó húzásokkal

Temetkezési segélybiztosításokat

10,000 és 5,000 lejes kifizetésekkel.

Felvilágosításokkal szolgálnak: A TÁRSASÁGNAK MINDEN VÁROSBAN LEVŐ KÉPVISELETEI.

VASÁRNAP.

„Az aji irány

Ezt a meghatározó viszonyoknak megjelölés az arabok beszivés pán a Jordánon tása között fennlik, még pedig elási lehetőségnek ják utját. Talán meg legkevésbé, dán határra, amizolására, hogy jogtalan határátlé, azzal az érvelt, leszina az egyélnie, tehát idejő ó csak visszajönketlen bíróság iténylegesen döntmentette emberül.

Az araboknak hogy „szálemmelhadon a Perzsa hetsz” és így gnyire a lelke ités, hogy a Jord számára egy és ahol megélni tud.

Egyebet is jelzód. Hogy mennritásáról szóló kának bennünke Transzjordániát magunkhoz édesesetre több alap mint annak, hogy öket. Egyelőre n se látszik igazoz Palesztina az „szág”, amely a többen ternek hszik ugyanis le.

Ha tehát hivafális hivatalosján befelé nyiloldal feloszthatamint jogos lenn szükségleteink s.

A mi célunk világ egy bizonyeme modern sz felvirágoztassuk lejarta után a vovozunk, amint alkalmunk volt re való tömegei a lehetőségeket vállalkozásaink nem közömbös Y vállalkozó nu kitiűzéseinek nemzeti, vagy tassuk. Nem v arab államférfi kijelentésemer zásában „elvit a zsidó vállalko egyszerű és épp Sokkal dieste jelentéktlenebb sebb babérokat.

Most mind X ültetvénye hogy földjét n mi takarítsuk, rein elért eret heiyett sokkal Machmud ben házának beton hogy bennünk munkánál, me hogy a vonato iratát mi horo kapcsoljuk, ho meg azt is, ho M örömmel mán az arab rült és nem néhány év ala hogy a transz lesz képes fel neki a Jordán roményében megérteni és az az ajtó, u egy irányba talál melittl ezzel szembe ajtó vissza is.

Ahonnán ó hogy neki nin a rövid volt a keresztül par arra hogy a kenti a mago szetet ismert munkánk nyogendő áldás ájtót és engjék be azon nára Európ már-már a k

„Az ajtó, amely egy irányban nyílik“

Ezt a meghatározást Weizmann, annak a viszonyoknak megjelöléséről tette, amely ma az arabok beszivárgása és a zsidóknak csupán a Jordánon inneni területre való szorítása között fennáll. Az ajtó csak befele nyílik, még pedig elég gyakran, de a visszanyitási lehetőségnek politikai machinációk állják útját. Talán maguk az arabok értik meg legkevésbé, hogy miért avanzsált a Jordán határrá, amikor ennek a ténynek az igazolására, hogy nemrégiben egy arab, akit jogtalan határátlépésért állítottak a bíróság elé, azzal érvelt, hogy Transzjordánia és Palesztina az egy, neki odaát nincs miből megélnie, tehát idejött és ha haza is toloncolják, ő csak visszajön. Az egyébként eléggé érzéketlen bíróság igen toleráns volt és eme ténylegesen döntő érvek hatása alatt felmentette emberünket.

Az araboknak különben is közmondásuk, hogy „szálemmel az ajkadon és saruval a lábodon a Perzsa öböltől a Gibraltárig elmehetsz“ és így igazán megérthető, hogy mennyire a lelke mélyéről fakadt az a kijelentés, hogy a Jordánon innen, vagy túl az számára egy és természetes, hogy oda megy, ahol megélni tud.

Egyebet is jellemez azonban ez a kis epizód. Hogy mennyire igazolt az arabok kiszorításáról szóló keleti mese. Ha azzal vádolnánk bennünket, hogy a Haurant, vagy Transzjordániát néptelenítjük, hogy lakóikat magunkhoz édesketjük, úgy ennek minden esetre több alapja és jogosultsága lenne, mint annak, hogy Palesztinából szorítjuk ki őket. Egyelőre még inkább az a talmudi mese látszik igazolást nyerni, amely szerint Palesztina az „Erec-há-Cvi“, a „Szarvasország“, amely annál nagyobb lesz, mennél többen térnek haza. Mennél több zsidó települnek ugyanis le, annál több arab társul hozzá.

Ha tehát hivatalos segédlettel, vagy legalábbis hivatalos jóváhagyással a Jordán felé nyílik az ajtó, szentesítve a két oldal feloszthatatlan egységét, úgy több, mint jogos lenne, hogy az ajtót céljaink és szükségleteink szerint vissza is nyithassuk.

A mi célunk ugyanis nem az volt, hogy a világ egy bizonyos pontját történelmi életünk eme modern szakaszában ikszedzszer újból felvirágoztassuk és áldásthózzó szereplésünk lejárta után a hátsó ajtón dicstelennül távozzunk, amint erre Európában néhányszor alkalmunk volt, hanem most saját kenyérre való tömegeink számára akarjuk azokat a lehetőségeket kiaknázni, amelyeket a mi vállalkozásaink teremtettek. Számunkra nem közömbös az, hogy X ültetvényes, vagy Y vállalkozó munkáját kivégzi. Nemzeti célkitűzéseink nem oda irányulnak, hogy faji, nemzeti, vagy miegyéb tehetségeinket fitogtassuk. Nem vágyunk egyik angol, vagy arab államférfi hízolgó bókjára, avagy hálás kijelentésére sem, hogy országuk felvirágzásában „elvitathatatlan érdemeket szerzett a zsidó vállalkozási szellem“. Nem, most ez egyszer és éppen Palesztina esetében nem. Sokkal dicstelenebb eredményeket, sokkal jelentéktelenebbnek látszó, de annál értékebb babérokat akarunk.

Most minden ambíciókat az fűti, hogy X ültetvényes narancsosát mi kapáljuk, hogy földjét mi trágyázzuk, hogy istállóját mi takarítsuk. Az államélet különböző terem elert eredményeink magas kitüntetései helyett sokkal fontosabb számunkra, hogy Machmud ben Jussuf velünk csináltassa meg házának beton tetejét, mert mi értünk hozzá, hogy bennünket alkalmazzon felelősségteljes munkáinál, mert reánk nyugodtan bízhatja, hogy a vonatokat mi vezessük, hogy a táviratát mi hordjuk ki, hogy a telefonját mi kapcsoljuk, hogy az utakat mi építsük, sőt még azt is, hogy mi seperjük.

Mi örömmel látjuk, hogy munkáink nyomán az arab dolgozó is emberibb sorba került és nem remélt fejlődést ért el rövid néhány év alatt, sőt még azt is megértjük, hogy a transzjordániai arab, aki sohasem lesz képes felfogni, hogy miért nem szabad neki a Jordánt átlépni, az ígérkező kenyér reményében átvéggyakozik. De nem tudjuk megérteni és nem tudjuk megengedni, hogy az az ajtó, amelyen ő hozzánk bejön, „csak egy irányba nyíljen“. Ha jön legyen, ha talál mellettünk megélhetést éljen meg, de ezzel szemben joggal követeljük, hogy az ajtó vissza is nyíljen.

Ahonnán ő jön, ott nem a föld a hibás, hogy neki nincs kenyere, amint hogy itt sem a föld volt a hibás azért, hogy évszázadokon keresztül paragon hevert. De ha rájöttek arra, hogy a mi akaratunk kalászbá szökenti a magot ott is, ahol ők csak az enyészetet ismerték, ha beájtják azt, hogy a mi munkánk nyomán mindkettőnk számára elegendő áldás fakad, akkor tárják szét azt az ajtót és engedjenek be bennünket, engedjék be azon nyomorgó ezreinket, akik számára Európában — nem önhibájukból — már-már a levegő is kevés.

Berkes Dávid

Jegyezze meg ezt a megízlelt szót

mert ez a modern illatszerészet legfőkétebb teljesítményét jelenti.

„RAVEL“ kölnivíz az előkelőség legmegbízhatóbb jele.

Rival kölnivíz-tömény természetes kivonat alappal az előkelő világ kölnivize.

Bolero, Ime az a kölnivíz, amely mintegy önmagából sugározza ki a leggazdagabb pompát.

BRISE FLEURIE, az a kölnivíz, amely egyesíti magában az ifjúság minden báját.

FLEURS DE MAI, a nappali kölnivíz.

MATIN BLEU, a reggel illatot jelenti be.

CHOUKY, kölnivíz férfiak számára.

Tehát jegyezze jól meg: A „RAVEL“ kölnivíz nem hiányozhat egyetlen toilletasztalról sem.

Román Királyi

Pénzügyminisztérium

Az 1934. évi 4 és félszázalékos „Országfejlesztési kölcsön” KIBOCSÁTÁSI PROSPEKTUSA

A kölcsön célja. A Monitorul Oficial 1934 évi július 10-i 156 számában kihirdetett törvény és az 1934 évi 2034 sz. október 6-án kelt Minisztertanácsi Napió a Pénzügyminisztériumot felhatalmazza, hogy „1934 évi 4 1/2 %-os Országfejlesztési Kölcsön” elnevezéssel nyilvános aláírás útján kölcsönkibocsátást eszközöljön.

A kölcsön rendeltetése, hogy fedezze a nemzetvédelem, a nemzetművelődés, a földművelés, utépítési és javítási, valamint más mulhatatlanul szükséges közmunkák beruházási költségeit.

A kölcsönkibocsátás feltételei:
1. — **Kötvények. Címletek.** A Pénzügyminisztérium bemutatásra szóló kötvényeket bocsát ki „1934 évi 4 1/2 %-os kötvények” „Országfejlesztési Kölcsön” elnevezés alatt, amelynek nagyságát a jegyzések befejezéséig tényleg kifizetett kötvények végösszege adja.

Az új kötvények 1000 lej névértékű 1, 2, 5, 10 és 20-as címletekben, tehát mint 1000 lej, 2000 lej, 5000 lej, 10.000 lej és 20.000 lej névértékű címletek kerülnek kibocsátásra.

Minden kötvénynek sorszáma lesz, a két kötvényi címleten két, az öt kötvényi címleten öt, egymást követő sorszám szerepel és így tovább.

2. — **Kamatolás. Szelvények.** A bemutatásra szóló kötvények évi 4 1/2 %-os kamatozást

szállnak 1934 évi december 1-től kezdődőleg azok amortizálásáig. Az évi kamat fele július 1-én másik fele december 1-én kerül kifizetésre, az első kamatkifizetés 1935 június 1-én történik.

A kötvényeken 40 darab szelvény lesz, az első negyven félévi kamatkifizetés felhasználására, továbbá egy utalvány (talón) amelynek ellenében az első 40 szelvény kifizetése után új szelvényvet szolgáltatnak ki.

Az esedékes szelvényeket névértékben, készpénz gyanánt fogadják el az összes állami intézmények.

3. — **Amortizáció.** A kötvények legkésőbb 40 év alatt amortizálódnak az 1935 évtől kezdődő negyedévenkénti sorshuzások után. A június 1-én beváltandó kötvények sorsolását minden év február 1-én és május 1-én a december 1-én beváltandó kötvények kisorsolását minden év augusztus 1-én és november 1-én ejtik meg.

4. — **A kötvények visszaváltása.** Nagy prémiumok jutalékok. A negyedévenként kisorsolt kötvényeket az esedékességkor nagy jutalékkal vagy beváltási jutalékkal váltják vissza.

a) Amortizáció nagy prémiumokkal. A lejegyzett kölcsön minden teljes milliárd leje nagy prémiummal amortizáltatik és így kifizetésre kerül az első évben.

1 kötv.	3.000.000	lejjel	össz.: 3.000.000
2 „ egyenként	1.000.000	„	2.000.000
4 „ „	500.000	„	2.000.000
4 „ „	250.000	„	1.000.000
46 „ „	100.000	„	4.600.000
57 visszaváltott kötvény		össz.	12.600.000

lejt tesz ki.

A következő években az egy milliárd lej névértékű kivevő lejegyzett kötvények mennyisége, amelyet a fenti táblázat szerint nagy prémiummal váltanak vissza, változatlan marad, mint az első évben, azzal a külsőséggel, hogy azoknak a kötvényeknek mennyisége, melyeket 100.000 lejenként váltanak vissza évről-évre egy kötvénnyel csökken.

A jegyzett kölcsön, végösszegében szereplő milliárdok töredéke megfelelő arányban részül az évi nagy prémiumban.

Az évenkénti nagy prémiumok szétosztása az illető évben megéjtett négy sorsolás alkalmával, a lehetőséghez képest azonos részeken történik.

A kölcsönjegyzés lezárása után, amikor a kölcsön végösszege már ismeretes, azonnal pontosan megállapítandó, a negyedévi sorsolások alkalmával történő, nagy prémiumok szétosztása.

b) Amortizáció jutalékkal. Azokat a kisorsolt kötvényeket, amelyeket nem prémiummal sorsoltak ki, az 1000 lejes névértéken felel 200 lejes jutalékkal fizetik ki. Tehát az 1000 lejes címleteket 1.200 lejjel váltják vissza, a 2000 lejeseket 2.400 lejjel, az 5000 lejeseket, 6000 lejjel, a 10000 lejeseket 12000 lejjel, a 20.000 lejeseket, 24.000 lejjel váltják vissza.

A kisorsolt kötvényeket a kifizetés ese-

dékességének napjától kezdve, a visszaváltás értékének megfelelő készpénz gyanánt fogadják el az összes állami intézmények.

5. — **Amortizációs táblázat.** A negyed évenkénti amortizálendő kötvények mennyiségét egy az összes címletekre rányomtatott amortizációs táblázat fogja feltüntetni. Ez a táblázat féléves beosztással feljeli az egész kölcsön amortizációját, 80 félévenként tartandó sorshuzás, utján, 2 1/2 % félévenkénti kamat mellett a kötvények kifizetését névértékben eszközölve. (Ezt a féléves beosztásu táblázat kiegészíti a 20 %-os jutalék és a nagy prémiumok fedezésére vonatkozó melléklet.)

6. — **A sorsolás.** A negyedévi sorsolást egyformán eszközölik az összes címletekre és pedig az egyes kötvényeket huszanként csoportosítva a kettős kötvényi címleteket tizenként, az ötös címleteket négyenként, a tízes címleteket kettőnként; a huszas címleteket egy csoportnak tekintendők.

A negyedévenként kisorsolendő kötvények mennyisége, csak a fele annak a mennyiségnek, amelyet az amortizációs táblázat, mint az illető félévben visszaváltandót feltüntet, tekintettel arra, hogy a kötvények kisorsolása huszas csoportokban történik. A nagy prémiumos sorsolásoknál, minden címlet-tulajdonos olyan mennyiséggel vesz részt ahány kötvénye van, ezek szerint az egyes

kötvényi címlet tulajdonosa egy darabbal, a huszas kötvényi címlet tulajdonosa husz darabbal vesz részt.

7. — **A kamatozás megszűnése.** A kisorsolt kötvények nem kamatoznak attól az időtől kezdve, amikor a visszaváltási összeget folyósították. A visszaváltásra benyújtott kötvényeknek tartalmazniuk kell a következő amortizációs esedékesség alkalmával érvényesíthető összes szelvényeket.

A hiányzó szelvények értékét a visszaváltási összegből levonják.

8. — **Adó és illetékmentesség.** A kamatokat valamint azokat az összegeket, amelyekkel a kötvényeket amortizálják, úgy a szelvény mint a kötvény tulajdonosoknak minden levonás nélkül fizetik ki, tehát ezek a fizetések mentesek mindenféle adó (elem' és többlet adó) és minden illeték alól, továbbá az állam által a jelenben vagy a jövőben kivetett bármely természetű adó alól.

Ugyanígy a kötvények mentesek az örökösödési, a hozományi és az ajándékozási szerződések adója alól is.

9. — **A lej stabilitása.** A kamatok kifizetése és az amortizáció lebén történik, megfelelően az 1929 február 7-én kelt valuta törvénynek, tehát 1 lej megfelel 10 milligramm 0.900 finomságu arany mai törvényes értékének.

10. — **Lombardirozás. Garanciák és óvadékok.** Ezen kölcsön címleteit lombardirozásra

Az állampapír neve	Megállapított árfolyam
%-os évi	%
1. 4 1889 belföldi	75
2. 4 1889 külföldi	75
3. 4 1891	75
4. 4 1894 külföldi	65
5. 5 1894 belföldi	70
6. 4 1896	60
7. 4 1898	45
8. 5 1903	60
9. 4 1905 A. F.	55
10. 4 1905 konvertált	55
11. 4 1908	60
12. 4 1910 belföldi	55
13. 4 1910 külföldi	55
14. 4 1913	55
15. 5 1916 nemzeti kölcsön	55
16. 5 1919 egyesülési kölcsön	55
17. 5 1920 újjáépítési kölcsön	55
18. 5 1920 blokált	50
19. 5 1922 kisajátítási amortiz. járadék	50
20. 5 1922 kisajátítási örökös járadék	50

Az 1000 lejes kötvények tehát, 680 lej készpénz és 200 lej állampapír címlettel fizethetők ki.

Ha az így benyújtott címletek értéke meghaladná a teljes kölcsönjegyzés névértékének 20 %-át, ez esetben a többlet az állam javára szolgál, míg ha az 20 %-nál kisebb, a különbözet készpénzben egészítendő ki.

A fizetés fejében elfogadott címleteken rajta kell legyenek az 1934 évi december 1-utáni esedékes szelvények.

11. — **Jegyzési helyek.** Jegyzések és befizetések eszközölhetők a Jegybanknál és összes fiókjainál a Postatakarékpénztárnál, az összes Postahivataloknál, a Közpénz-

elfogadják: A Jegybank, (Banca Națională) a Letéti Pénztár (Casa de Depuneri) és a Postatakarékpénztár (Casa Națională de Economii și Cecuri postale).

Ezeket elfogadják névértéken minden olyan esetben, amikor törvény vagy végrehajtási utasítások garanciák vagy óvadékok letételét teszik kötelezővé.

11. — **A kifizetések elváltása.** Olyan esetben ha, az esedékességtől, számított öt éven belül a szelvényt kifizetésre nem mutatnak be, vagy pedig az esedékességtől számított 10 éven belül a kötvény amortizációs összegét nem kérték, az illető szelvény vagy kötvény tulajdonosa elveszti az összegre vonatkozó jogait és ezek az államra szállnak át.

12. — **Jegyzési határidő.** Kibocsátási árfolyam. A kölcsön jegyzésének határideje 1934 november 5-től 1934 november 30-ig terjed. A Pénzügyminisztérium fenntartja magának azt a jogot, hogy a jegyzést előbb is lezárja.

Egy darab 1000 lejes kötvény kibocsátási árfolyama 880 lej, amely összeg a jegyzéskor fizetendő be.

13. — **Fizetések állami járadék papírokkal.** A lejegyzett kötvények egy része, ami nem haladhatja meg a kölcsönjegyzés névértékének 20 %-át, fizethető az alább felsorolt állampapír címletekkel, a táblázatban feltüntetett árfolyamokon.

14. — **Az állampapír neve** Megállapított árfolyam

Az állampapír neve	Megállapított árfolyam
%-os évi	%
1. 4 1889 belföldi	75
2. 4 1889 külföldi	75
3. 4 1891	75
4. 4 1894 külföldi	65
5. 5 1894 belföldi	70
6. 4 1896	60
7. 4 1898	45
8. 5 1903	60
9. 4 1905 A. F.	55
10. 4 1905 konvertált	55
11. 4 1908	60
12. 4 1910 belföldi	55
13. 4 1910 külföldi	55
14. 4 1913	55
15. 5 1916 nemzeti kölcsön	55
16. 5 1919 egyesülési kölcsön	55
17. 5 1920 újjáépítési kölcsön	55
18. 5 1920 blokált	50
19. 5 1922 kisajátítási amortiz. járadék	50
20. 5 1922 kisajátítási örökös járadék	50

tárolni és a később megállapítandó pénzügyintézeteknél.

A jegyzési helyek a kölcsönjegyzőknek szükséges nyomtatványokat rendelkezésre bocsátják. A befizetett összegről nyugtát adnak, amelyek az aláíró kívánságára más személyek nevére is szólhatnak, feltüntetve a nyugtán a tulajdonjog átruházását.

15. — **A címletek kiszolgáltatása.** A kölcsön jegyzők a végleges címleteket a befizetési nyugta ellenében a kölcsön jegyzés helyen vehetik át.

Bucuresti, 1934 október 20
ss. Victor Slavescu,
penzügyminiszter.

APRÓHIRDETÉSEK

Kerestetik perfekt román, magyar, német szóban és írásban bíró, kereskedelmi érettségivel rendelkező nőtlen gyakornok. Bizonyítványok, személyes referenciák mellékelendők. Frații Fleissig Fabrica de sticlăria Avrig.

Kiadó egy teljesen különbejárható, szép, nagy parkettes szoba a belvárosban november 1-re butorozva vagy anélkül. Irodának is alkalmas. Calea Victoriei 50.

Egyedülálló íz. özvegy urinó Erdély nagyobb városában tehermentes magánházzal, rugas fix jövedelemmel, férjhez menne kö-zépkorú, vallásos, egyedülálló, feltétlen korrek uriemberhez. Jelige: „Informálodunk” e lap kiadóhivatalába.

Felcsügél vennék kimondottan szép, jóalakú, intelligens íz. urileányt némi hozománnyal. Leveket „Középkorú orvos” jelígre a kiadóba kérek.

Román, latin, angol, francia, német, matematika, fizika korreptálási, érettségire előkészítést butorozott szóbaért is vállalok. Kiadóba: „Egyetemi végzettség” alatt.

Eladó valódi perzsaszőnyegek, különleges szép antik butorok, oval álló díofatükrök, nagy férfi íróasztal, szekreter, heverő recamière, miniatür vitrin és komód, intarziás ruhaszekrény, Mária Terézia korabeli komód, stb. Megtekinthetők: Str. Saguna 16. 10-1 és 4-6-ig.

Impotenciánál, szexuális zavarnál azonnali segítség. „Laboratórium” Braso-ov, Brătianu 64. Válaszlevegét kérek.

Különböző nagyságu, jókarban levő olajos vashordók olcsó áron eladók. Értekezni „Mera”-garázs Str. Regele Ferdinand 56.

Műszaki gyakornokot alkalmazok fémpá-ri gyárba. Marko V. Regele Ferdinand 43.

Keresünk azonnali belépésre borszakmá-iban teljesen képzett fiatal segédet. Krausz Áron és fiai Târgu-Mures.

Szeszfűző, 30 évi gyakorlattal, üzemi-beszűntetés miatt mielőbb állást keres, szeszgyárjavítást is vállal, gépészeti vizsgál-val rendelkezik. Róth József Iclodul-Mare. Jud. Somes.

A londoni
five
mun

Az új mur-
lág összes W-
asszonyt, aki
otthon megté-
erővel teremt-
zó tömegek
célért dolgoz-
Minden embe-
és dacára an-
rint Palesztin-
munkásokra,
tudjuk, hogy
ami a nép m-
desével épült
veszünk részt
ké a mű, ann-
zeté. Sohasem
szítsuk a cöl-
munkákon e-
mérének helye
kell jöjjön kö-
érdekében —
fenntartani k-
teit megnagy-
szervezetének
ezer zsidó ass-
ve — az új m-
el, hogy ezt a
vagy ennél
szüksége van
új tag, aki a
dületet jelent.
Wizo londoni
határozta, hogy
ját Tel-Avivba
rendezni 1935-
gondolat kell,
csoportokat, fe-
den Wizo tag-
vegyenek részt
minél számos-
akik a Zsidó C-
nak.

A hol-

A hollandiai
1713 tagja van
vezve. Az össze-
eredménytel ve-
mán kétnapos-
melyen több e-
vita volt prog-
kurzuson 105
között meleg k-
zés fejlődött k-
mana Goodman
valamint cionis-
zárjára a cion-
cionista gond-
munkaszegén m-
cióvá vált a hol-
ka megtárgyal-
lyen részletesen
cionista, valam-
tásai. A gyűlés
adóztatásából
ország minden
kulturális mun-
zások, rendezvé-
lülkötő Wizo k-
lett mutatra k-
érdeklődés mell-
érdeklődéssel fi-
épitést és küll-
Palesztinában.
április 24-én za-
kes előadás sze-
den helyicsopor-
seltette magát.
a Wizo bridzs-
nyek, estélyek,
megrendezésével
ban a Wizo rés-
zet lehetlenné

A ZSIDO ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

A londoni WIZO Exekutive felhívása az új munkaév kezdetén

Az új munkaév kezdetén felhívjuk a világ összes Wizo federációját, minden zsidó asszonyt, aki dolgozni akar az új zsidó otthon megteremtéséért, hogy fokozottabban erővel teremtsük meg az egy célért dolgozó tömegek közötti szolidaritást. Aki egy célért dolgozik velünk, az jöjjön hozzánk. Minden ember új erőt, új lendületet jelent és dacára annak, hogy a mai helyzet szerint Palesztinának nincs szüksége külső munkásokra, akik életét fejlesszék, még is tudjuk, hogy csak az lehet az egész népé, ami a nép minden rétegének közreműködésével épült és éppen ezért, minél többen veszünk részt az építésben, annál többünké a mű, annál inkább az egész zsidó nemzeté. Sohasem szabad, hogy szem elől vesszük a célt, amiért küzdünk és minden munkánkon ott kell legyen a végcél eszméjének bélyege. Minden zsidó asszony el kell jöjjön közeink, hogy összefogjunk a cél érdekében — a Wizo intézményeit nemcsak fenntartani kell, de fejleszteni őket, kereteit megnagyobbítani és ez a Wizo galuti szervezetének fő feladata. Több, mint 60 ezer zsidó asszony van a Wizo-ba szervezve — az új munkaév kezdetén határozzuk el, hogy ezt a számot 100 ezerre emeljük, vagy ennél is többre. A dolgozó kéreze szükség van az épülő országnak. Minden új tag, aki a Wizo-ba lép új erőt, új lendületet jelent. Ez a gondolat vezette a Wizo londoni központját akkor, mikor elhatározta, hogy legközelebbi konferenciáját *Tel-Avivban, Palesztinában fogja megrendezni 1935 március 24-én.* A Palesztina gondolat kell, hogy áthassa az összes Wizo csoportokat, federációkat, valamint minden Wizo tagot, hogy minél számosabban vegyenek részt a Wizo konferencián, hogy minél számosabban legyünk azok sorában, akik a Zsidó Otthon felépítésén fáradoznak.

A Wizo londoni Exekutívája.

A hollandiai WIZO

A hollandiai Wizonak 32 csoportja és 1713 tagja van és kitűnően van megszervezve. Az összes cionista munkákban szép eredménnyel vesznek részt. A nyár folyamán kétnapos nyári kurzust rendeztek, melyen több cionista előadás, referátum, vita volt programon. A kétnapos nyári kurzuson 105 Wizo-hölgy vett részt, akik között meleg barátság, összetartozási érzés fejlődött ki. A kurzuson résztvett *Romana Goodman* asszony, aki előadásaival, valamint cionista tanításaival sokban hozzájárult a cionista ideológiái, valamint a cionista gondolat kimélyítéséhez. A téli munkaszünet megkezdése előtt már tradícióvá vált a hollandiai Wizo-ban egy „*munka megtárgyaló gyűlés*” megtartása, melyen részletesen meglettek tárgyalva az év cionista, valamint kulturális munkabeosztásai. A gyűlésen a tagok önkéntes megadottatásából 1698 forint gyűlt össze. Az ország minden Wizo csoportjában élénk kulturális munka folyik. Előadások, kurzusok, rendezvények tanujelei a komoly és létkető Wizo életnek. Az új Wizo-film belett mutatva különböző városokban nagy érdeklődés mellett. A csoportok igen nagy érdeklődéssel figyelik a palesztinai országépítést és különösen a gyermeknevelést Palesztinában. A Wizo évi konferenciája április 24-én zajlott le, melyen több értékes előadás szerepelt. A konferencián minden helyi csoport több delegatussal képviseltette magát. Szép összegeket hozott fel a Wizo bridsz-délutánok, bazar rendezvények, estélyek, sorsjáték, teadélutánok megrendezésével. Keren Kajemet munkában a Wizo részt vesz, de az itteni helyzet lehetetlenné teszi, hogy a Wizo által

üritett perselyek összegét a Wizo KKL kvótájának számlájára írják. Csupán a fültelési akciók, stb lesznek a Wizo számára elkönnyelve, míg a perselyüritések összegei az ország általános KKL kvótájába számíttatnak be. Minden Wizo összejövetelen szerepel a KKL gyűjtés, melyekből 300 forint jött be. Lág Beomer-kor a tagok szépen sikerült előadást rendeztek a KKL javára. Az előadás bevételei 469 forintot eredményeztek. A hachsara-állija

kérdés kedvező, ami nagyrészt annak köszönhető, hogy a Wizo vezetőségi tagja *De Leow Gerzon* asszony tagja a Palesztinabizottságnak és ezen keresztül a Wizo számára mindig sikerrel dolgozott. A Jung Wizo nincs megszervezve, mert azok, akik a Wizo-ban lennének, mivel, hogy kolaboráció van egy ilyen szerű lányszervezet és a Wizo között azok, akik a Wizo telepén hácsáránának, ezen leányszervezet hácsáráján vesznek részt.

A WIZO új háztartási iskolája Tel-Avivban

A Wizo Londonban megjelenő folyóirata, a német nyelven megjelenő *Pionire Und Helfer* újévi számában közli, hogy a Wizo nemrég tervbe vett háztartási iskolájának építése, rövidesen valóra váltható. Röviddel ezelőtt a palesztinai Wizo vezetősége pályázatot hirdetett egy modern stílusban építendő háztartási leányiskolának építésére. A pályázatra számtalan ajánlat érkezett, amelyek közül a bírálóbizott *Gidonyi asszony* tervét fogadta el. *Gidonyi asszony*, aki egyike a legkeresettebb mérnököknek Palesztinában, egészen

modern tervvel pályázott a kétemeletes iskolaépítésre. Mint az összes újonnan épült házak, úgy a Cidonai mérnökasszony terve is világos szobájú, széles ablaku ház lenne. Az iskola építését rövidesen megkezdik a Tel-Aviv külvárosában levő Náchlát-Íchák negyedben, ahol a Wizonak nagyobb földterülete van.

A kitűnő építésmérnök egyébként a Levent Fairok keltett óriási feltűnést gyönyörű építészeti műveivel, melyek külön érdekességei és értékei voltak a kiállításnak.

Salom Asch:

Stefán barátom

Stefán apja egy házban lakott velünk. En és Stefán egy fedél alatt nőttünk fel, egy homokrakáson játszottunk. Egyáltalán nem fétem tőle, mint a többi hozzá hasonló fiaktól. Ugy éreztem magam, amikor Stefánnal voltam mintha testvérem lett volna. Nem is volt semmi különbség köztem és közte csak az, hogy én zsidónak születtem, ő kereszténynek.

És tényleg nem éreztem azt az óriási különbséget ami köztem és közte volt. Kicsi fiú voltam akkor nagyon. Emlékszem, egyszer apám elmesélte, hogy hogyan is lesz a napok végén, amikor eljön Mesiás, Dávid fia, és vissza vissz minket Cionba, nagy örömmel közepette. Megkérdeztem apámat — Stefán is eljön velünk Cionba? — Nem fiacskám — felelte — Stefán nem jöhet velünk, mert ő keresztény.

Elszomorodtam. És aztán? Mi van abban, hogy keresztény? Attól még jöhet velünk Cionba!

Amikor Stefánnal megint találkoztam, szánalommal néztem rá.

Gyere játszani — mondta — s belekapaszkodott a cipőklímába és huzni kezdett.

Tudod Stefán, hogy te nem jöhetsz velünk vissza Cionba, ha majd eljön a Mesiás? — mondom neki félig lengyelül és félig jiddisül — és amit nem tudok megmondani, kezim hadonászásával —

O csak rám néz csodálkozva. El kezd kacagni, huzza kabátom ujját. — Gyere már — mondja.

— És te nem buszlsz ezért? Egyáltalán nem buszlsz? — kérdezem.

— Gyere már! kiáltja mérgesen és ütöget a kezében levő korbáccsal.

Igy telt az idő.

Egyszer egy péntek este az asztalnál ültünk. Gyönyörű nyári este volt. Az asztalon fehér abrosz, az ezüst gyertyatartók csillogtak. Apám az asztalfőn énekelt a „Salom aléchemet”. Anyám szétosztja a halat, mindenütt nyugalom és szépség és úgy tűnik nekem, hogy a szombat olyan, mint kedves selyem-ruhás nagymama, aki diót osztogat az unokáinak. Az ablakon keresztül látom, hogy Stefán kint van az udvaron, hétköznapi piszkos ruhájában. Arca maszatos. Kezében egy darab fekete kenyér és vigan majszol. Itt nálunk minden szent. Szent angyalok lebegnek a szobában, azok az angyalok, akiket most köszöntöt az apám „Salom aléchemet”.

Még jobban kezdtem sajnálni Stefánt. Szegény fiú, nem jöhet velünk Cionba, nem láthatja a szent templomot és az áldozatok bemutatását. És ami a legfontosabb, a tulvilági életben sem lesz része, mert nincsenek neki innep- és szombatjai.

Tudtam hogy más népeknek is vannak

szent embereik, akik tulvilági életben részesednek. Elhatároztam, hogy Stefánból is egy ilyen szentet csináljak, hogy ő is feltámadhasson ha eljön a Mesiás. Mert nagyon szerettem őt.

Stefán jó barátom volt. Megtanított hogyan kell madarat fogni. Buzaszemeteket bemártottunk szurokba és kitéttük az ut közepére. A madár jött, lenyelt egy szem buzát és a lábait beragadtak a szurokba. Mi akkor odamentünk és megfogtuk. Arra is megtanított, hogyan kell kézfogni. O de ezek csak ennek a világnak az örömei. En meg akartam tanítani Stefánt olyan dolgokra, amiben nincs ezen a világon semmi élvezet és haszon. De csak ezekkel lehet a tulvilági életet megszervezni.

Egy szombaton eljött hozzánk a nagybátyám és a nagynénem. A rebe megtanított a chéderben a misá „ketten huznak egy táliszt” című részére. En nagyszerűen tudtam az egészet, a kérdéseket és feleleteket, mindent. Előre örvendtem, hogy milyen jól fogom tudni majd felmondani.

Az apám szép új kaftánt vett fel ezen a szombaton. Fejére bársony kaperlit tett. A nagynénem és a nagybátyám is szép ünneplő ruhákba voltak felöltözve. Az anyám nagy töl gyümölcsöt tett az asztal közepére. En-gem pedig elküldtek a rebeért, hogy jöjjön vizsgáztatni. A kezembe vettem a gemárat és elszaladtam, hogy hívjam a rebet.

A házunk előtt találkoztam Stefánnal. Őt is meghívtam, hogy jöjjön el hozzánk és hallgasson meg, hogy mit tudok.

Az apám az asztalfőn ült, jobbra tőle a nagybátyám és balra a rebe. En pedig a közepén álltam és hangosan deklamáltam a a misnát. Az apám megállt egy kérdéssel, én rögtön felelek rá. Mindenáron meg akart fogni, de én nem hagyom magam, mindenre pontosan megfelelek. Az anyámra nézek és látom, hogy az arca ragyog a boldogságtól, a szemében örömkönnyegek csillognak. Az egész házban öröm és boldogság van.

Az ajtónál áll Stefán, ő is örül. Megtanított Stefánt a gemárára. Ismerje meg ő is a szent törőnkát — határozom el magamban, hátha ezáltal része lesz a tulvilági életben.

— Stefán nem akarod megtanulni a gemárárt? kérdelem tőle jiddisül.

— Mit beszélsz? kérdi Stefán.

— Akarod tudni azt, amit én az apámnak elmondtam?

— No.

— Figyelj ide. Ketten találunk egy táleszt. Az egyik azt mondja, az egész az enyém. A másik azt mondja, nem igaz, mert az enyém. A szabály az, hogy el kell osztani, magyarázom neki jiddisül.

— Mit beszélsz?

— Szamar! kiáltok rá és megfenyegetem az ujjammal, ahogy a rebe szokta a chéderben. Nincs olyan fiú, aki azt ne tudna. Ketten találunk egy táleszt, kezdem újra. Kettő csak egyet. Az ujjaimon számlálom. — Az egyik azt mondja, hogy az egész az enyém, a másik

— Hagyj békében! Gyere megmutatom inkább, hogy kell téglával madarat fogni. Egy téglát teszünk alul és egyet a tetejére. A felsőt kitémázzuk egy kis darab fával. A fára egy vékony zsineget kötünk és az alsó téglára morzsát hintünk. Aztán jön a madár, enni akar a morzsából. Ahogy bemegy a két téglá közé a fadarab kiesik és a madár ott marad a kettő téglá között.

De hiszen így a madár megdöglik, mondom én.

— Na és aztán?

— De miért kell megölni a szegény ártatlan madarat?

— Ugy látszik nem érted. A madár jön és rászáll az alsó téglára

— Hagyj békében, kiáltottam rá és mérgeesen ott hagytam.

Akkor jöttem rá, hogy Stefán nem értheti meg a törőnkát és én nem értettem meg a Stefán törőnkát sohasem.

Hiába követtem el mindent, hogy részese legyen a tulvilági üdvösségnek. Ugy látszik nem volt semmi tehetségem hozzá. És ez végteleen szomorúsággal töltötte el a szívemet.

Ford: Rosenfeld Diná

WIZO-HIREK

A kolozsvári Wizo hírei. Folyó hó 13-án este tartotta meg Reiter Lunka előadását a Salom Klub helyiségében, melytől díszingvált közönség hallgatott végig. Dr. Neufeld Gyuláné szavai után, Wertheimer Samuné, a kolozsvári Wizo elnöknője tartott rövid, lelkesedéssel átítatott üdvözlő beszédet, majd Klein Gyula főmérnök üdvözölte Reiter Lunkát a Salom Klub nevében, melynek elhangzása után, Reiter Lunka emelkedett szólásra, egyórás, szépen felépített beszédében számolt be a palesztinai Wizo életéről, a Wizo palesztinai intézményeiről és arról a heróikus munkáról, melyet a cionista chalucifuság végez az országépítésben. „Jártam Nahalában, résztvettem dr. Motzkin palesztinai temetésén, amikor ezres tömegekben vonult a zsidó munkásifjuság, hogy utolsó utjára inszerte a halhatatlan vezért. Láttam a mindennapi életben és ünnepeiben Palesztina zsidóságát és habár mindent a legregebb kritikai szemmel igyekeztem látni, mégsem tudok, csak a legmegilletődöttebb, legdicséretesebb szavakkal beszélni Palesztináról, a Wizeről, a chaluc ifjuságról, a zsidó munkásságról. Ami ma Palesztinában végbemegy az nem egyszerű kolonizátorikus mű. A világtörténelem során nem egy ilyen példa akad, amikor embercsoportokat telepítettek le egy országba, de ezt a heróikus, magával sodró tenpót, lendületet, ezt a dinamikus áramot sehol se nem láttam, egyetlen történelmi letelepítésnél nem tanultam mint Palesztinában. A Hisztádrut Háovim gyönyörű intézményei, a Keren Hájeszod és Keren Kajemet alapítványai és intézményei — minden ország és minden nép dicséretére válnának, mondotta Reiter Lunka, kinek objektív hangulbilincse előadásmodora magával ragadta a hallgatóságot, mely lelkes tapsal honorálta az előadást, melynek végzetével Wertheimer Samuné köszönte meg az előadónak az előadást, majd az ifjusági csoportok tagjai énekeltek pár palesztinai, héber chaluc nótát, melyet a Techzákná és Hátikva eléneklése fejezett be.

A marosvásárhelyi Wizo hírei. Folyó hó 10-én délután tartotta meg a vásárhelyi Wizo rendezésében Reiter Lunka előadását, amelyet este megismételt. Délután a Wizo hölgyeknek beszélt Reiter Lunka a palesztinai Wizo intézményeiről, a mezőgazdasági farmokról, ahol Wizo leányok a legnehezebb mezőgazdasági munkát végzik, a csecsemőgondozókról, a Wizo jóléti, szociális és kulturális intézményeiről. Este nagyszabású előadást tartott a város cionista közönsége számára, melynek keretében beszámolt palesztinai élményeiről. A kitűnően felépített, határozott előadást a hallgatóság lelkes tapsal honorálta. Reiter Lunka vásárhelyi látogatása sokban hozzájárult a Wizo és a cionista munka lendületének fokozásához.

Simon Magda.

Zsidó mese

Reb Sachne keze-lába reszketett. Nyelve alatt valami elviselhetetlenül keserű íz érzett. Ott ült a széken és feszülten figyelt az uccáról behangzó undorító hangokra, füttyök sivatására, harsogó énekekre, befőrt ablakövegek csendülő csörömpölésére: úgy érezte, mintha belül, a fejében ordítana, recsegne, csörömpölne az ucca.

A pogrom olyan hirtelenül kezdődött, hogy ideje se volt boltját becsukni: fejevesztetten rohant haza a lakására. Odahaza egyetlen lelkét se talált. Sára és a gyerekek, alighanem elrejtőztek valahová és a házat, a kevés arany- és ezüstműt is ten oltalmára bízták, ő maga rá se gondolt, hogy elbujjon valahová: egyáltalán nem tudott gondolkodni. Csak az ucca örvényezésére figyelt és arra a keserű izre, mely a nyelvén feküdt.

A pogrom zaja hol közelebről, hol távolabbról hallatszott, mint valami tűzvész hangja, mely a szomszéd tetőt emésztte. Hirtelenül körülülvoltotta a házat mind a négy oldalán. Az ablakok csörömpöltek, kövek repültek a szobába és egyszerre csak az egyik ablakon emberalakok másztak be a szobába többnyire fiatal suhancok, botokkal, késekkel fölfegyverkezve és az arcuk mámorban vereslett. Reb Sachne úgy érezte, hogy valamit tennie kell. Fáradtan vonszolta föl magát a székből és a pogromcsöselék szemeláttára, bemászott a dívány alá, amely ott állott a szobában. A csöselék harsogva kacagott.

— Ravasz egy róka! — kiáltott az egyik és megfogta a lábát. — Hóha! Bujj csak elő!

Reb Sachne föleszmélt és úgy sirt, mint egy gyerek.

— Drága fiaim, inkább én magam mutatom meg, hogy hol van a pénz, meg az ezüst és minden. Ne bántatok! Csak ne üssetek! Miért akartok engem bántani?... feleségem van, gyermekeim...

Nem használt semmit. Összeharcsoltak mindent, aztán verték a zsidót. Füttyökkel vágta a fogába, az oldalába dőttek, a hasába, vad kéjjelgesssel. Sirt és könyörgött. Verték. A suhancok közül az egyiket ismerte. Tőle könyörgött kegyelmet.

— Vaszil, kedves Vaszil! Hiszen te ömersz engem... az édesapád nálam dolgozott, a házamban... Hát mondd, nem fizettem meg neki mindig becsületesen? Jól kerestem nálam... Vaszil... Kedves Vaszil!... jaj, jaj!... segí...

A szivétájára egy ököl csapott le, az kettészakította a könyörgő szót. Két gazfickó rájvetette magát és térdükkel a hasát tiporták. Vaszil, a kicsiny sovány fickó, ferdepofájú és zöldszemű fontoskodva mosolygott és azt mondotta:

— Hát aztán!... fizetted, ez csak természetes. Az apó dolgozott, te meg fizetted. Azt szeretném látni, hogy ne fizetted volna!...

De mégis, tetszett neki, hogy Reb Sachne hozzá fordult védelemért és odaszólt a többiekhez:

— Nohát, elvtársak elég! Hagyjátok élni a dögöt. Hiszen látjátok, hogy már a tulsó végéből szuszog.

Lassan elhagyták áldozatukat és kényel mesen kivonultak a házból. Utközben szétzuztak mindent, amit eddig még épen hagytak.

— No Sachne, nekem köszönheted, hogy életben maradtál — mondotta Vaszil Reb Sachnenak, aki lehulló fejjel, szétvert orcával és nehezen lélekezve állott előtte. — Ha én nem vagyok itten, hát nem sokat teketóriáztak volna veled...

Vaszil menni akart. Hirtelen egy ötlet villant agyában.

— Na! — és kezét Reb Sachne felé nyújtotta, — megcsókolni!

Reb Sachne ráemelte véresre vert szemét és megzavarodottan nézett a suhancra. Nem tudta megérteni. Vaszil arca elborult.

— Nem hallottad? Mi?... Kezetsókolni!

Két fickó érdeklődve állott meg az ajtóban, úgy nézték, hogy mi történik. Reb Sachne ránézett Vaszilra és hallgatott. Vaszil elsápadt a dültől.

— Átkozott, rohadt zsidója! — foga meg csikorgott és öklével belevágott Reb Sachne arcába. — Talán nem tetszik?...

Elvtársak, hóha! Gyertek csak ide!

A két fickó közelebb lépett.
— Rajta! Vegyétek csak kezébe. Ha már egyszer olyan átkozottan nagy ur, hát akkor, most már a lábamat kell megcsókolnia. Mert ha nem...

Leült egy székre. A másik kettő megragadta Reb Sachnet és oda rugták Vaszil lába elé.

— Lehuzni! — parancsolt Vaszil és csizmájával belerugott Reb Sachneba.

Reb Sachne lehuzta a csizmát Vaszil lábáról.

— Megcsókolni!

Egy vörös, piszkos láb, melyből undorító izzadságszag árad — előtte egy véresen szétvert arc, hosszú, tiszteletet gerjesztő sötét szakállal. Szerencsés véletlenségből, a pogrom-banda keveset foglalkozott ezzel a szakállal. Itt-ott ugyan megvolt kuszálva, megvolt tépve, de még rajta nyugodott a zsidó férfinak, a család fejének teljes méltósága. Föülről Vaszil ferde, zöld pofája tekintett alá.

— Azt mondom, hogy megcsókolni!... És a parancsot megint egy rugás követte.

Egy pillanatig mindanyian némán és mozdulatlanul állottak a szobában. Akkor aztán Reb Sachne lehajította a fejét és Vaszil torkán rettenetes üvöltés tört ki. Lábának mind az öt ujját és még a lábafejének egy részét is beléitint Reb Sachne szájába és két éles fogsor mélyen beléásta magát a retkes-piszkos husba.

Ami aztán következett, az fojtóan nehéz és irtózatos volt, mint egy örült, gonosz álom.

A két bitang, csizmás lábbal teljes erőből rátiport Reb Sachnera, olyan erősen, hogy minden tiprásnál tompa, üres hang hallatszott, mint valami hordóból. Csomónként tépték ki a szakállát, körmeiket a szemébe vágta, kitepték mind a két szemét, kikereszték testének legérzékenyebb részeit és cafatokat szaggattak ki belőle. A testén lázas reszketés futott át, jobbra-balra vonaglott és a két fogsor még örvénygömbben harapott egymásra, mind mélyebbre és mélyebbre és a lábban ropogott valami: a fogak, vagy a csontok, vagy mind a kettő. És Vaszil szakadatlanul üvöltött, eszeveszett-vadul, mint egy disznó a kés alatt.

Meddig tartott a dolog, — a két suhanc közül egyik se tudta. Csak akkor eszméltek magukra, amikor észrevették, hogy Reb Sachne teste már nem mozdul. Arcára pillantottak és mindketten, egész testükkel megremegették.

A kitepelt szemek ott lógtak véres üregek mellett, nagyok, üvegsápadtak. Az arca már nem lehetett ráismerni. A szakáll vértől iszapos csomókká ragadt. A halott fogak még mindig benne az élő husban, úgy meredtek ki, mint egy agyonvert farkas fogai. Vaszil örvénygömbösként ragadt, — már nem a széken, hanem lent a földön. Teste gyűrűkben vonaglott, mint egy kigyó és torkán szaggatott, rekedt üvöltés tört elő. Zöld szeme megtagult és villogott. Megőrült.

A két bitang rémült „Isten segíts!” kiáltással kiszaladt a házból.

Az uccákon örvénygött a pogrom és kussa lármájában senki se hallotta az élők szaggatott, rekedt üvöltését, aki lassan beléhal a halott fogaiba.

L. Sapiró.

Az elmúlt munkaév eseményei

A Pionire und Helfer újról számában Tonie Hauser, a palesztinai Wizo főtájkárnője cikket ír a múlt év Wizo problémáiról és eseményeiről.

A cikkben Tonie Hauser rámutat arra, hogy a múlt évben és az elkövetkezendő évben is — a Wizo munka középpontjában az — állja a palesztinai állja a főlény minden Wizo-munkának és eköré kel, hogy a szervezeti problémák csoportosuljanak. Azok, akik a prágai Wizo konferencián részt vettek, emlékezni fognak a Wizo elnöknőjének szavaira, aki azt mondotta: minden új állja új problémák elé állítja a Wizo-t. Így a múlt év és a jövő év állítja is egészen új, eddig ismeretlen problémák elé állították a szervezetet. A múlt év a német állja jegyében zajlott le. A prágai Wizo konferencia után — írja Tonie Hauser — a Palesztinai Exekutívó levelet kapott, mely azokról a tárgyalásokról számolt be, melyet a londoni Wizo vezetőség folytatott az angliai német zsidókat segélyező bizottsággal (Allocation Committee of the Central British Fund for German Jewry). A tárgyalások eredménye az lett, hogy a német kívándorítókat segélyező bizottság a Wizo részére 6450 lírát szavazott meg 112 német zsidó leány elhelyezésére a palesztinai Wizo intézményekben. Ezenkívül pedig egy ötéves lejáratu kölcsönt, mely 5860 lírát tesz ki, szavaztak meg a Wizonak arra a célra, hogy meglévő intézményeit bővítse ki, felvételképességüket növelje és új szakiskolákat rendezzen be a német-császári leányok kiképzésére. A csecesmóvdelemben is sikerrel dolgozott a Wizo, a mennyiben egy angliai nőszervezettel megállapodást létesítettek, hogy a Wizo gyermekvédelmi intézményei megnyulnak a német-oroszági gyermekek részére, ehhez az angliai nőszervezet 2600 lírát adott. Az elsoroltakon kívül azonban nagy összegeket hoztak fel a Wizo mezőgazdasági intézményeire is. A náhállali Wizo ház építésére háromezer font lett felhozva, a megszavazott büdzsén kívül, melyet több londoni Wizo exekutívó tag személyes garanciájára folyósított a bank. 200 lírát adományozott Sára Marguliesz egy betegpavilon felépítésére, a mezőgazdasági építés céljaira adott Simon Márkusné 600 fontot, melyek mind jelentősen hozzájárultak a Wizo intézményeinek fejlesztéséhez és bővítéséhez. A bukaresi Oszkár Kaufmann 2000 lírát adott az ájánóti leányiskola ház-építési tervének realizálására.

Amikor Prágában, a Palesztina Bizott-

ság tárgyalta az új állja lehetőségeit, senkiem hitte volna, hogy ilyen hamar és ilyen eszközökkel fogjuk tudni az új állját felvenni és lebonyolítani. Aki ma a Wizo két legnagyobb leányfarmját látja, azt a liktető, eleven életet, amely ezekben a leányfarmokban pezseg, nem hinné, mennyi fejtörést, mennyi nehézséget okozott ezeknek a terveknek a megvalósítása. Nagy gondot képezett az a gyors tempóban emelkedő építési láz következtében előállt drága ár, amelyet ma a palesztinai építésszek kérnek egy ház felépítéséért. Arról szó sem lehetett, hogy egy házat, akármelyiket is, csak félig építsük fel, mert a felsorolt házakra olyan sürgős szükség volt, hogy nem lehetett befejezésüket elhalasztani. A dilemmából, mely ilyen képpen előállt a kanadai Wizo pénzküldeménye mentette ki a vezetőnőket. A kanadai Wizo ugyanis 10.000 dollárt hozott fel ezekre a célokra. (Folytatjuk.)

TANULJUNK HÉBERÜL. A Wizo legközelebbi világkonferenciáját Palesztinában, Tel-Avivban rendezik meg. Az 1935. évi konferencián előreláthatólag a delegátusok sokkal nagyobb számmal fognak résztvenni, mint az eddigi konferenciákon, ami annál is érthetőbb, mert ez lesz az első Wizo-konferencia, melyet Palesztinában rendeznek. Az Exekutive valószínűleg ragaszkodni fog ahhoz, hogy a konferencia tárgyalási nyelve a héber legyen éppen ezért kötelessége minden Wizo hölgynek héberül tanulni! Nem szabad egyetlen Wizo-hölgy sem legyen, aki ne tanulna meg tökéletesen héberül! Hiába való minden cionista munka, minden törekvés, mely a zsidó nép regenerálódását szolgálja, ha nem tanulunk meg héberül, azon a nyelven, melyen ma már a zsidó tömegek nagyrésze kifejezi magát a mindennapi életben. Tanuljunk héberül! Az erdélyi Wizo federáció, mely annyiszor adta tanujelét életrevalóságának és cionista érettségének, nem szabad, hogy kivételt képezzen a héber nyelvtudás terén. Tanuljunk héberül.

Az aradi WIZO közgyűlése

Október 10-én tartotta az aradi Wizo évnyitó első közgyűlést, melynek keretében az új vezetőséget is megválasztották.

Anhaltzer Ignác, aki végleg lemondott, elnöki tisztségét Dr. Fuchs Albertné vállalta, aki éveken keresztül volt az aradi Wizo alelnöknője. Az újonnan megalakult vezetőség listáját itt közöljük: Diszelnők: Anhaltzer Ignác, elnök: Dr. Fuchs Albertné, alelnökök: Dr. Köves Lászlóné és Dr. Goldschmidt Lipótné, titkár: Weiszberger Gusztávné, pénztáros: Brecher Zsigmondné, ellenőr: Moskovits Józsefné, kulturreferens: Klein Oszkárné, K. K. L. referens: Dr. Dohány Sándorné, sajtóreferens: Dr. Goldschmidt Lipótné. Választmányi lista: Anhaltzer Ignác, Peckerné, Bornstein Andorné, Bornstein Sándorné, Dr. Kupfer Miksáné, Dr. Gara Ármáné, Crosz Józsefné, Grünstein Ármáné Gánczer Erna, Holzer Jenóné, Hirschler Simonné, Káin Imréné, Kardos Jenóné, Koch Dánielné, Kovács Miksáné, Lányi Izsóné, Lakatos Aladárné, Rotschild Nándorné, Rényi Tiborné, Reich Alfrédné, Reusz Miklósné, Schwarz Mihályné, Sonn Margit, Szentes Heárdné, Vértés Henrikné, Deutsch Erzsébet, dr. Salomon I. Bélané, Deutsch Endréné, dr. Székely Lászlóné, és a pótválasztmány. A közgyűlés keretében megemlékeztek Wiesel Jánosnéra, aki ez évben hunyt el és mindenkor munkás, értékes tagja volt a Wizonak. Az aradi Wizo ezidén igen szép számmal indult meg. Voltak ugyan tagok, akik kiélték de ezek számát bőven fedi az új tagok száma. A kulturprogram ismét nagy nivóju lesz, hetenkénti szabad előadások formájában. Ezenkívül remény van arra is, hogy havonta 3-4 bridsz-délután lehessen rendezni a Wizo keretein belül. Az angol-nyelvkurzus megindulása is már csak napok kérdése, így szintén remény van héber kurzusok tartására is. Hisszük és reméljük, hogy a Wizo tagok energiája ambiciója és munkakedve lassan áttöri a közöny falát és nemsokára megkészezi a tagok számát is Aradon.

A Kirjat Szefer-könyvek propagációját az aradi Wizo vállalta magára és máris nagy eredményt mutat fel az előfizetők számában. Dr. Goldschmidt Lipótné.

A temesvári WIZO hírei

A temesvári Wizo mult két heti összejövetelei. Október 9-én kedden a belvárosi és gyárvárosi Wizo Mann Eminénél tartotta összejövetelét, amelyen szép számmal jelentek meg a tagok. A heti revüt Handler Elze tartotta, míg Reitter Ernő, „Zsidók, angolok, arabok” címen tartotta meg előadását. Október 10-én a jöszefvárosi Wizo Mannheim Lajosnénél tartotta heti összejövetelét, amelyen a jöszefvárosi tagok majd teljes számban jelentek meg. A heti revüt Reitter Ernőné tartotta, míg előadást Vermes Ernő tartott „Ünnepek után” címmel. Az előadásban az ünnepi hangulatok utáni Wizo munkáról beszélt szép lendülettel az előadó. A megjelentek nagy tetszéssel fogadták az előadást. Okt. 15-én a gyárvárosi Wizo Dr. Nobel Sándornénél tartotta szépen látogatott heti összejövetelét. Revüt tartott Handler Elze míg Péterfi Endre „Der Kampf un das heilige Land” címen tartotta nagy tetszéssel fogadott előadását. — Okt. 16-án dr. Sas Ernőnél volt a belvárosi tagozat gyűlése, amelyen Handler Elze tartott heti revüt, míg dr. Brisker Ezekiel Bialikról tartott gyönyörűen felépített előadást. A nagy számban megjelent hölgyek élénk tetszéssel és tapsal fogadták a szép előadást. — Okt. 17-én Vermes Ernőnél tartotta a jöszefvárosi tagozat összejövetele. A heti revüt Reitter Ernőné tartotta, míg Freund Mórné tartott érdekes és nagy tetszéssel fogadott előadást a gyermeknevelésről. A szép számmal összegyűlt tagok az előadónót élénk óvációba nreszesítették. — A temesvári Wizo jövő heti programja: Hétfőn Bruder Lillynél a gyárvárosi tagozat tart összejövetelt, amelyen a háziaszony tart előadást a zsidó zenéről. Kedden 23-án Fischer Marcellnénél tartja a belvárosi Wizo összejövetelét, előadó Giskalay János lesz. Szerdán, 24-én Lusztig Ferencnénél a jöszefvárosi tagozat összejövetele lesz, amelyen dr. Löwy E. a jeruzsálemi KKL főiroda delegátusa fog beszélni.

Göring egyelőre jelent meg. Ezután huszár... Majd Milovanovic vezérkari... A porosz román követség Károly királynéba. A német megkoszorúzza a német katon... Újabb belgr elutasása elő Károly román anyakir foly... A huszonnegy régi raj Demai vezetése alatt hogy visszatérj... A Rador Havas ügynök görökusan meg hogy a jugos intézett volna lei merénylette kért volna.

A ZSIDÓ ASSZONYT kiadja az erdélyi WIZO temesvári központja, Pista Asanesti 4.

Özgyűlése

z aradi Wizo év-
nek keretében az
ották.
végleg lemondott,
Albertné válatta,
z aradi Wizo alel-
lakult vezetőség
nök: Anhaltzer
Albertné, alelnő-
Dr. Goldschmidt
Gusztávné, pénz-
ellenőr: Mosko-
Klein Oszkárné,
Sándorné,
Schmidt Lipótné,
Anhaltzer Ignácné,
Bornstein Sán-
Dr. Gara Armin-
ein Arminné Gán-
Hirschler Simonné,
Koch Dánielné,
Lakatos Alá-
né, Rényi Tiborné,
Klónné, Schwarz
Zenes Hearné,
Erzsébet, dr. Sa-
Endréné, dr. Szé-
asztmány. A köz-
szűk Wiesl J.-
yt el és minden-
a volt a Wizonak,
szép számmal in-
agok, akik kiétek
az új tagok szá-
mát nagy nívóju
blások formájában.
is hogy havonta
ssen rendezni a
angol-nyelvkurzus
napok kérdése, új
kurzusok tartására
ny a Wizo tagok
munkaköve lassan
nemokára megkét-
Aradon.
k propagandáját az
ára és máris nagy
bőfizetők számában.
Goldschmidt Lipótné.

WIZO

kt két heti össze-
dedden a belvárosi
an Emilnénél tar-
helyen szép szám-
gok. A heti revüt
zig Reitter Ernő,
k" címen tartotta
10-én a józsefvá-
ajonsznál tartotta
ven a józsefvárosi
ban jelentek meg.
óné tartotta, míg
tartott „Ünnepek
adásban az ünnepi
munkáról beszélt
ó. A megjelentek
k az előadást. Okt.
zo Dr. Nobel Sán-
en látogatott heti
rtott Handler Elze
Kampf un das heit-
ta nagy tetszéssel
Okt. 16-án dr. Sas
osi tagozat gyüle-
ze tartott heti re-
Ezekiel Bialikról
pített előadást. A
ent hölgyek élénk
gadták a szép elő-
Vermes Ernőnél
tagozat összejöve-
r Ernőné tartotta,
tt érdekes és nagy
dást a gyermekne-
összegyűlt tagok
lóba nérszesítették.
vő heti programja:
a gyárvárosi ta-
amelyen a házi-
zsidó zenéről. Ked-
rcellnénél tartja a
etelét, előadó Gisz-
dosi, 24-én Lusztig
rosi tagozat össze-
r. Löwy E. a jeru-
delegátusa fog be-

ESZONYT
ZO temesvári
Assanesti 4.

Jugoszlávia nem nyújtott át ultimátumot Magyarországnak

(Első oldali cikkünk folytatása.)

mas veszteséget jelent és súlyos felelősséget ró az egyes államokra. A munkái új energiával kell folytatni.

A közeljövőben megtartandó ankarai gyűlésen tanulmányozni fogják azokat az eszközöket és utakat, amelyek a Balkán-népek közeledését és együttműködését elősegíthetik.

A szerencsés kilátások között megkezdett munkát teljes erővel fogják folytatni és a közös akarat a törekvéseket sikerre is fogja vinni. Ez lesz a legértékesebb módja a kegyelet lerovásnak ama férfiú emlékével szemben, aki annak ideig dolgozott a béke új szerveinek megvalósításán.

Károly király válasza

Károly király Maximos görög külügyminiszter beszédére válaszul, a saját és Pál régensherceg köszönetét fejezte ki a kifejezésre jutottot érzelmekért.

A jelen pillanat — mondotta a király — jobban, mint valaha követeli meg a kisantant és a Balkán-szövetség szolidaritását.

E szolidaritás felől egyébként legcsekélyebb kétsége sincsen. A gyász közben, amely Jugoszláviába való tartózkodását áthatotta, mégis alkalma nyílik egy örvendetes tény megállapítására, nevezetesen arra, hogy a gyász alkalom volt megerősíteni ama érzelmeket, amelyek szövetségeink és ezekkel együtt a béke alapjait képezik.

Károly király elutazott Belgrádból

A Rador belgrádi jelentése szerint Károly király tegnap este udvari vonaton hazatért Romániába. Kíséretében voltak Illiaszevici udvari marsall, Titulescu, Franasovic, Paul Anghelescu miniszterek, Prezan marsall. Az indulásnál megjelentek a pályaudvaron Karagyorgyevics Pál régensherceg, Stancovic és Perovic régensek, Uzonovic a kormány tagjaival, valamint számos más előkelőség és a belgrádi román követség tisztikara. A király elvonult a kirendelt díszszázad előtt, majd a román himnusz hangjai között vonatra szállott.

Az éjszaka folyamán Benes, Tefvik Rüszdi bej és Maximos külügyminiszterek is elhagyták Belgrádot.

A jugoszláv határ elhagyásakor Lebrun francia köztársasági elnök táviratot intézett II. Péter királyhoz, amelyben biztosítja arról, hogy Franciaország barátja és szövetségese marad Jugoszláviának. A közös gyász a barátságot még jobban összekovácsolta.

Belgrádi jelentés szerint Göring porosz külügyminiszter a tegnapi napot még Belgrádban töltötte. A porosz miniszterelnök az újságírók előtt megcáfolta azt a hírt, hogy a jugoszláv fővárosból egyenesen Rómába utaznék és kijelentette, hogy légi úton Berlinbe tér vissza.

Göring egyébként tegnap audiencián jelent meg Mária özvegy királynénál. Ezután husz perccel át tárgyalta Uzonovic miniszterelnökkel,

majd Milovanovic hadügyminiszterrel és Mórisc vezérkari főnököt kereste fel.

A porosz miniszterelnök járt a belgrádi román követségen is, ahol beírta nevét a Károly királynál tisztelgő vendégek listájába. A német delegáció a délután folyamán megkoszorúta a jugoszláv hősi emléket és a német katonasírokat.

Újabb belgrádi jelentés szerint Göring elutazása előtt audiencián jelent meg Károly román királynál és Mária román anyakirálynénál, majd Jęfticsel folytatott megbeszélést.

A huszonnégy repülőgépből álló francia légi raj Demain tábornok légügyi miniszter vezetésével szintén elhagyta Belgrádot, hogy visszatérjen Franciaországba.

Kategórikusan megcáfolják, hogy Jugoszlávia ultimátumot nyújtott át Magyarországnak

A Rador belgrádi jelentése szerint a Havas ügynökség illetékes helyről kategórikusan megcáfolja azt a külföldi hírt, hogy a jugoszláv kormány ultimátumot intézett volna Magyarországhoz a marseillei merénnyel kapcsolatban és elégtételt kért volna.

A belgrádi politikai körök megőrizték hidegvérüket és egy ilyen lépést még csak fontolóra sem vettek.

Egyidejűleg hangsúlyozzák, hogy semmilyen lépés nem várható a vizsgálat befejeztéig, amelynek meg kell állapítania a felelősséget. A Havas-ügynökség biztos forrásból értesül arról is, hogy a jugoszláv kormánynak nem áll szándékában a Népszöveget elé vinni ezt az ügyet.

Egyidejű budapesti jelentés szerint a magyar rendőrség körültekintő és széles nyomozást indított annak megállapítására, járt-e Vlada Gheorgieff-Cernosenki, a marseillei merénnyel való is magyar területen s a legalaposabb nyomozás is csak azt az eredményt hozta,

hogy nincs semmiféle nyoma annak, hogy a gyilkos Magyarországon megfordult volna.

A magyar belügyminisztérium egyébként tegnap négy napra betiltotta a „Magyarság” című napilap megjelenését, mert a lap október 16-i és 19-i számaiban a külpolitika érdekeibe ütköző cikkek jelentek meg. A Rador értesülése szerint a Magyarság négy napos betiltása a jugoszláv követség tiltakozására történt a lap Jugoszláviára sértő cikkei miatt.

Letartóztaták Kvaternik anyját és nővérét

Belgrádi jelentés szerint a hatóságok Cilliben őrizetbe vették a Tórinóban letartóztatott Kvaternik anyját és nővérét. Utóbbi egy berlini gyáros felesége. Egyidejű párizsi jelentés szerint rendőrségi megbízott utazott Torinóba, hogy szorgalmazza a letartóztatott Kvaternik és dr.

Gömbös nyilatkozata a marseillei merényletről

Gömbös magyar miniszterelnök Varsóba való elutazása előtt a budapesti újságíróknak a következő nyilatkozatot adta a marseillei merénnyel kapcsolatban:

— A helyzetet abszolút nyugodtan ítélem meg és a legnagyobb nyugalommal indulok varsói utamra. Nincs okom az ellenkezésre. Mert bár az a nemzetközi rágalom hadjárat, amelyet egyes államok sajtójának egy része vezet ellenünk és amely Magyarországot bünbakul akarja odaállítani a marseillei tragédia miatt, most tombol a leghevesebben: ennek ellenére nyugodtan hagyom el néhány napra az országot.

Az igazság felderítése esetén Magyarország szerepe tisztán és világosan fog mindenki előtt állni, mert kétségtelenül kiderül, hogy ebben a gyalázatos büntényben remhogy a magyar kormány vagy bármely kormányzati és hivatalos szerv nincs bekeverve — amit egyébként még csak feltételezni is képtelenség, — de még magyar állampolgár sem.

A magyar kormány nem nézi tétlenül sem az ellenünk irányuló külföldi rágalom hadjárat üzelmeit, sem pedig a különböző országokban folytatott nyomozás fejleményeit. Ellenkezésképp, a maga részéről megtette a szükséges lépéseket aziránt, hogy e méltatlan és céltalans rágalomhadjáratot visszautasítsa és hogy a bünygi vizsgálat Magyarországon is a legerélyesebben lefolytattassék.

A horvát terroristák vezére Berlinben lakott és Rosenberggel volt összeköttetésben

Párizs, október 20. A francia rendőrség átkutatta a Danzingban megjelenő Nozaviska Hrvtzka Drzava című lap kollektíváját és megállapította, hogy ez a lap a nemzeti szocialista eszmét, a fajvédelmet és zsidó-ellenes pogromok szervezését propagálja. A lap a marseillei merénnyel megszervező Ustasa nevű terrorista organizáció hivatalos lapja volt. 1933. májusában a lap anyagi nehézségek miatt kénytelen volt beszüntetni megjelenését. Röviddel

Ante Pavelics Franciaországnak történő kiadatását.

Szófiai jelentés szerint a bulgár főváros macedón kerületében tegnap házkutatást tartottak, amelyeknek kapcsán fegyvereket találtak. Számos letartóztatás történt.

A Rador marseillei jelentése szerint a saint-julieni csendőrség megállapította, hogy Pavelics a horvát terroristák vezére október 4-én Saint Julienben volt, ahonnan Annasseba indult, hogy átlépje a svájci határt. Ezáltal be van bizonyítva, hogy Pavelics néhány nappal a merénnyel előtt Franciaországban járt.

Mussolini De Chambrun francia nagykövettel és Kánya magyar külügyminiszterrel tárgyalt

A Matin római jelentése szerint Mussolini tegnap este tanácskozást folytatott De Chambrun gróf római francia nagykövettel, az olasz-francia kapcsolatokról és a nemzetközi politika aktuális kérdéseiről. Rómában remélik, hogy Laval olaszországi látogatásának terve megvalósul, de esetleg decemberben, mert addig valószínűleg eltart az előkészítési munkája. Egyidejű római jelentés szerint Mussolini tegnap fogadta Kánya külügyminisztert, akivel hosszú eszmecsere folytatótt. Kánya ma délelőtt Svuch külügyi államtitkárt kereste fel.

Varsó, október 20. Gömbös magyar miniszterelnök megérkezett a lengyel fővárosba. A pályaudvaron Kozlowski lengyel miniszterelnök és Beck külügyminiszter fogadták és üdvözölték vendüget. A magyar miniszterelnök koszorút helyezett az ismeretlen katona sírjára, majd audiencián jelent meg Moszciszki köztársasági elnök előtt.

ezután azonban a pénzügyi nehézségek váratlanul eltűntek és a lap ismét megjelent Danzigban, egy Zselics nevű egyén irányítása mellett, akiről köztudomású, hogy Alfréd Rosenberg bizalmasai közé tartozott. A lap kiadója pedig Pavelics volt, aki a személyéhez szóló leveleket Berlinbe irányította a 78-as postafiók cím alá. Ebből nyilvánvalóan kiderül, hogy a horvát terroristák vezére hosszabb ideig

Ma este fél 9-kor SZIGETI JÓZSEF világhírű hegedűművész hangversenye az Operában

tartózkodott a Harmadik Birodalom fővárosában.

Sikerült a továbbiakban megtudni azt is, hogy a 78-as postafiók tulajdonosa egy Budak nevű egyén, két héttel a marseillei merénnyel előtt elhagyta Berlint. A rendőrség azt hiszi, hogy egy ugyancsak álnév alatt rejtőzött terroristáról van szó, aki ugyancsak vezetés szerepet vitt a Ustasa szervezetben.

Kiadják Pavelicsot és Kvaternikot Franciaországnak

Róma, október 20. Beavatott helyről származó értesülések szerint az olasz kormány hozzá fog járulni ahhoz, hogy Pavelicsot és Kvaternikot kiadják a francia hatóságoknak, hogy szembesítsék őket a Franciaország területén letartóztatott terroristákkal.

Politikai körökben általában nagy feltűnést kelt az a magatartás, amelyet az olasz sajtó újabban a marseillei merénnyel szemben tanúsít. A Stampa és a Popolo d'Italia, amelynek a kormányhoz való kapcsolatai ismeretesek,

egyöntetűen állítják, hogy Pavelics és terrorista szervezete a hitleristák szoldjában állott,

akik teljes „erkölcsi” és anyagi támogatásban részesítették ezeket.

London, október 20. A Daily Mail Belgrádba küldött tudósítójának szenzációs érdekeségű táviratát közli. Eszerint Sándor királynak tudomása volt az összeesküvésről, amelyet ellene főztek. Midőn György angol herceg menyasszonyával, Marina hercegnővel legutóbb Belgrádban meglátogatta, a király elmondta ezt a dolgot György hercegnek. A herceg mihelyt visszaérkezett Angliába, elküldte adjutánsát a londoni rendőrfőnökhöz, tudomására hozva azokat az információkat, melyeket az összeesküvésre vonatkozólag Sándor királytól kapott. Az angol rendőrfőnök közölte információit a párizsi rendőrséggel s felajánlta, hogy a Scotland Yard legügyesebb detektívjeit küldi el Marseillebe, de a presztízisére féltékeny francia rendőrség ezt az ajánlatot visszautasította.

Ugyancsak a Daily Mail írja, hogy Sándor király Szófiában ruhája alatt páncélinget viselt az esetleg neki szánt golyók ellen. Franciaországi utazása alkalmával azonban nem vehette fel a páncélinget, mert a szűk admirális egyenruha látni engedte volna annak körvonalait.

Eltemették Poincarét

100.000 főnyi tömeg asszisztált a temetésnél. Doumergue miniszterelnök bucsuztatta a nagy halottat

Párizs, október 20. (Rador) — Szomorú hangulatban folyt le Raymond Poincaré végtisztessége. Egész Párizs gyászt öltött, az áruházak zárva, közhivatalok szüneteltek, az iskolák nem tartottak előadást. Az eső dacára mintegy 100.000 főnyi közönség foglalta el a Pantheon-teret és a szomszédos utcákat. A ma reggel Párizsba hazaérkezett Lebrun elnök megjelenése után Poincaré földi maradványait kihozták a Pantheonból és a koporsót a tér közepére helyezték. A köztársasági gárda gyászdíszűje után Doumergue miniszterelnök mondott megindító gyászbeszédet.

Doumergue bucsuztatója

— Meghalt egy nagy polgár, — mondotta, — talán a legnagyobb, akit Franciaország magáénak mondhatott 1870 felhős napjaitól a mai napig. Egész életében hí volt a jelszavához: „Szolgálni a hazát.” Egyaránt otthonos volt a történelem, bölcsészet, gazdaságtan, pénzügy és politikai tudományában. 1912-ben bátran elfogadta az elnökséget és amikor 1914-ben kitért a háború, négy éven át diplomáciai tevékenységével és önmegtartóztatásával mindenkinek csodálatát és tiszteletét vívta ki. A győzelem volt a jutalma. A háboru után folytatta munkáját, elnököt a békeszerző-

dések megkötésénél. 1926-ban Poincaré mégegyszer magára vállalta a felelősséget, megállítja a frank esését, visszaadja Franciaországnak a bizalmat, 3 éven át összeszedi erejét és megmenti Franciaországot a romlástól, nyomortól, társadalmi konfliktusoktól, belső zavargásoktól és külső fenyegetésektől. Munkás élete után eljött a pillanat, amikor a kor és a fáradság legyőzték töretlen akarátát és a megfeszített íjj elpattant. A munka volt életének vallása és a legfőbb törvénye.

Poincaré utolsó útja

Doumergue beszéde után a csapatok Gouraud tábornok vezetésével elvonultak a koporsó előtt és tisztelegtek Poincaré hamvainál. A gyászmenet ezután a Notre Dame székesegyházban vonult, ahol az egyházi szertartást tartották meg. A koporsót egy ágyulafettára helyezték, utána haladtak az elhunyt családjának tagjai, Lebrun elnök, Miklós, román királyi herceg, a külföldi küldöttségek, köztük Anghelescu dr. és Saveanu. Az egyházi szertartás után az elhunyt koporsóját a pályaudvarra vitték és falujába szállították, ahol vasárnap helyezik örök nyugalomra.

Beethoven-koncert — cigaretta-hirdetésekkel

Az amerikai közönség elfordult az elüzletiesedett rádiótól!

Newyork, október 20. Forradalom készül az amerikai éterben. Az Egyesült Államok rádiórendszere döntő változások előtt áll, mert a közönség egyre elégedetlenebb a teljesen elüzletiesedett rádióval.

Amerikában minden rádióadó magánkézben van. Körülbelül hatszáz rádióállomás van az USA területén. Minden valamirevaló városra jut két-három rádióállomás. Newyorkban és környékén körülbelül husz leadó működik. A sok kis rádió özönéből kiemelkedik két nagyüzem: a National Broadcasting Company és a Columbia Broadcasting System. Ezeknek több állomásuk van, melyek egyszerre ugyanazt a műsort adják.

A hirdetések túltengése

Hogy keletkezik és miből él egy amerikai rádióállomás? A cég, amely rádióállomást akar létesíteni, engedélyt kér a kormánytól egy bizonyos hullámhosszra, amit minden további nélkül megkap. Megépit a leadót, aztán következnek a „komoly munka”, ráveszi a nagy gyárakat és kereskedőket, hogy hirdessenek nála, vagy, mint a rádiószaknyelv mondja, „foglaljanak maguknak időt a levegőben”. Sokan hirdetnek, minden programot a hirdetés jegyében zajlik le. A hirdető rendszerint egy negyedóra veszik igénybe naponta a rádiót. A tarifa igen drága, óránként átlag 4000 dollár. A negyedórás program részben művészet, részben hirdetés.

Visszaélnék Beethovenel

Neves művészek néhány percig előadnak egy zeneszámot, aztán vagy ők, vagy a szpiker bemonadják, hogy ez vagy az az esőköpeny a legjobb. Legutóbb egy cigarettagyár szerződtette Leopold Stokowskit, a világhírű karmestert, hogy a filadelfiai zenekarral Beethoven adjon elő. Tizenöt percig tartott a Beethoven-koncert, utána harsány hangon jelentette be valaki a szóbanforgó cigaretta előnyeit, majd új műsor következett. Zenekedvelők körében példátlan felháborodást keltett a Beethovenel és Stokowskyval való üzleties visszavétel. Általában hasznavehetetlenné teszik a rádióműsorokat a hirdetések. Negyedóránként más cég veszi igénybe az éterhullámokat, a műsorok gyakran egyáltalában nem illenek össze és a szórakozást állandóan megzavarja a hirdetés-szóveg. A közönség kezd elfordulni az amerikai rádiótól és százezrek vannak, akik nem hallgatnak rádiót.

Konfliktus az újságokkal

Súlyos összeütközésbe került az amerikai rádió a lapokkal is. Nemrég bevezették a részletes hírszolgáltatást. Egyes cégek művészi számok helyett a legújabb híreket adták le a maguk negyedórájában. A lapok, melyeket a rádió hirdetési konkurrenciája is felháborított, türelmetlenül találták, hogy a hirdetések után a hírszolgáltatásban is versengjen velük a rádió. Ultimátumot küldtek tehát a rádióállomásoknak.

Vagy nem közöltök híreket, vagy mi nem közöljük a rádió programot — hangzott a fenyegetés. A lapok győztek, a stúdiók módosították híradásukat és most már csak olyan híreket adnak le, amelyek előzőleg a lapokban megjelentek.

A rádió művészi és erkölcsi válsága nemcsak a közönséget és a sajtót, hanem az amerikai kormányt is kezdi foglalkoztatni. A kormány komolyan készül a rádió megrendszabályozására. Két terv merült fel. Vagy állami rádióállomásokat állítanak.

**Olcsó szobafestőt
mázolót**

csak

Grätz-ot

Str. Filipescu 15. Telefon: 497
Str. Memorandului 20

nak fel, amelyek teljesen hirdetésmentesek lesznek és komoly művészi programmal veszik fel a versenyt a magánrádiók ellen vagy pedig egyszerűen betiltják a magánrádiókat és valamennyit a kormány veszi át.

SZÍNHÁZ-FILM

Bródy Sándor emlékezete

— A Dada reprize a kolozsvári Magyar Színházban Bródy Sándor halálának tízéves évfordulója alkalmából —

Tíz évvel ezelőtt üldözött, emigrációba kényszerítve halt meg Bródy Sándor, a jelenkori magyar glóbus legzseniálisabb zsidó írója, aki ime — távollétében — azt is megérte, hogy patentírozott magyar íróként újra feltámadhatott.

Nemcsak Kolozsváron, hanem Budapesten is.

A kolozsvári Magyar Színház igazgató-sága derék munkát végzett azzal, hogy Bródy első színpadi alkotását: „A Dada” elevenítette fel a szomorú tízéves évforduló alkalmából. A „Tanitónó”, vagy a „Szerető” felelevenítése talán aktuálisabb lett volna, de „A Dada” jobban jellemzi azt a fiatal, zseniális Bródy Sándort, aki ezzel az alkotásával mutatott új irányt a romantikus és dilettáns vízeken evező, akkori magyar drámaírásnak. „A Dada” jelentőségét csak azok tudják értékelni a magyar irodalomtörténet szemzőgéből és távlatából, akik emlékeznek még arra, hogy a zseniális zsidó író fellépése előtt a magyar paraszt és a magyar ur milyen sallangos, hazug, hamisított habitusban ágalt a színpadokon.

Hiszen még maga Bródy sem tudta ebben az első színpadi alkotásában teljesen lerázni magáról a farszót, érzelmes monológok nyugtá s a színpadi ütemesség, a drámai feszültség csak darabja második felvonásában jut teljességhez.

„A Dada” kolozsvári reprize nagy sikert aratott. Sikert aratott, mert eltéktintve problematikája meghaladott voltától: alakjai olyan lenyűgöző igazsággal és valósággal élnek, olyan mentesek minden kasirozástól, elvonatkoztatottságtól, mint maga az élet és annak kegyetlen valósága.

Alakjai nagyrészt típusok, a kilencvenes magyar világ típusai, de érezzük rajtuk, hogy ezek a típusok a mai típusok legitim elődei: gonoszságuk és tragikumuk időbeli

Atszervezik a francia rádiót
Párizs, október 20. Mallarmé postaiügyi miniszter elhatározta, hogy újjászervezi a francia rádiót. Az újjászervező munka jel-szava ez: az előfizetők kapjanak komoly értéket a pénzükért. Központi rádióhivatalt állítanak fel, mely arról gondoskodik, hogy minden rádióállomás kitűnő műsorral szolgáltasson hallgatóinak. Minden állomás élen harminctagú ellenőrző bizottság áll, melybe az előfizetők delegátusait is beválasztják, hogy a közönség szava is érvényesüljön a műsor összeállításánál. Az Eiffel-torony rádióállomását megszüntetik, mert ez zavarja több közeli rádióállomás tisztá vételét.

megelőzője a mai gonoszságoknak és tragikumoknak.

Az előadás, maga, leszámítva egyes zavaró momentumokat, jó és stílusos volt. Tóth Elek öreg paraszta a maga nemében egyedül álló, felülmulhatatlan alakítás volt. A dadát megszemélyesítő Gordon Julia tehetséges színész, organuma behízelgő, játéka nem nélkülözi az erőt, de talán túl „szoanyirozott” ahhoz, hogy igazi parasztmenyecske lehessen. Más, nekirőlbb szerepekben, azt hisszük, elsőrangot fog nyújtani.

Kovács György a léha főur szerepében mai jampecet, helyesebben makrórt játszott, ezért nem hatott a szokott eleven-séggel. Harmat Ilona a léha és gonosz lipótvárosi asszonyt szintén kevés elhitető erővel játszotta.

Annál igazabb, tehetségesebb, elragadó-an őszinte és közvetlen volt Fényes Alice, aki komoly ígéretnek látszik. Nagy István, aki új tagja a színtársulatnak, a nazarénus félparaszt-szerelmes szerepében egyelőre nem felelt meg a várakozásoknak. Még sokat deklamál és pathétikusan beszél. Valószínű azonban, hogy ennek főleg lámpaláza volt az oka és megfelelő irányítás mellett még jó színész válhatik belőle.

Pompás volt Balázs Samu, aki, ha nem kényszerítik bele neki nem való szerepekbe, mindinkább fejlődő, kibontakozó talentumról tesz bizonyosságot. Bereng rendőre szintén kiváló alakítás volt, ugyszintén Coppán Flóra szakácsnéja is.

Kisebb szerepekben jók voltak: Benes Ilona, Stoll Béla, V. Hegyi Lili, Vas Piri és Bárdi Teréz. A rendezés kifogástalan volt.

Az előadás előtt Járosi Béla szabadszellemű, bátor és magvas bevezetőt tartott Bródy irodalmi jelentőségéről. Öszinte, elismerő tapsokat kapott, amelyeket teljes mértékben meg is érdemelt. (s. l.)

A Magyar Színház közleményei:

Vasárnap négy előadás lesz a színházban

Délelőtt 11-kor a Jancsi és Juliska című gyermekoperett kerül színpadra énekekkel és táncokkal olcsó helyárakkal. Minden gyermeknek jut cukor, mert 1000 csomag cukrot osztanak széjjel a tündérek a jó gyermekeknek. Délután 3-kor Asztalos Judith felléptével Indig Ottó nagyszerű vígjátéka, az Ember a hid alatt kerül színpadra 23 lejes olcsó helyárakkal. Délután 6-kor és este 9-kor a Vadvirág van műsoron rendezés helyárakkal, Solymosán Magdával a címszerepben.

Az Öreg tekintetes

A Vén gazember óta nem volt a Magyar Színház műsorán olyan kedves humoru, magyaros izű vígjáték, mint a kedd este színpadon kerülő Öreg tekintetes című Gárdonyi Géza regényéből készült vígjáték. Ez a kedves magyaros témájú vígjáték a budapesti Nemzeti Színház állandó műsordarabja. A darab címszerepét Tóth Elek játssza s olyan kabinetalakítást fog nyújtani, hogy bámulatba fogja ejteni a színházlátogató közönséget. A darab többi szerepeit Harmath Jo-

án, Kovács György, Czoppán Flóra, Bereng Béla, Hetényi Elemer, Stoll Béla játsszák. A keddi előadást premierbérletben tartják meg.

A jövő hét nagy operettpremierje pénteken este: a SZERENCSEMALAC. A hét összes előadásaira vasárnap reggeltől árulja a pénztár a jegyeket.

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. e. 11-kor: JANCISI ÉS JULISKA (Gyermekoperett premier. Táncokkal, énekekkel. Látványos kiállításban. Olcsó helyárakkal.) Minden gyermek cukrot kap. A legdrágább jegy 23 minden illetékel együtt.)

Vasárnap d. u. 3-kor: EMBER A HID ALATT. (Indig Ottó nagyszerű vígjátéka. Asztalos Judith első fellépése. Olcsó helyárakkal. A legdrágább jegy minden illetékel együtt 23 lej.)

Vasárnap d. u. 6-kor: VADVIRÁG. (Operett-ujdonosság 9-edszer.)

Vasárnap este 9-kor: VADVIRÁG. (Operett-ujdonosság 10-edszer.)
Hétfőn fél 9-kor: A DADA. (A nagy magyar színműiro legkiválóbb darabja 2-odszor.)
Kedd fél 9-kor: AZ ÖREG TEKINTETES. (Vígjáték-ujdonosság először. A budapesti Nemzeti Színház állandó műsor-

Műstoppoló specialista !!

Ruháján cselei szanadasi, csesti, moigragasi, művésziesen beszóvi

Hirsch férfiszabó
Str. Regina Maria II sz.
Férfiruhákat divát szerint
olcsó áron készít

darabja. Gárdonyi Géza regénye után írta: Balázs Sándor. Premierbérlet 6.)
Szerda fél 9-kor: AZ ÖREG TEKINTETES. (Vígjáték-ujdonosság 2-odszor.)

Csütörtök fél 9-kor: VADVIRÁG. (Operett-ujdonosság 10-edszer. A címszerepben: Solymosán Magdával.)

Péntek fél 9-kor: SZERENCSEMALAC. (Operett-ujdonosság először. A budapesti Terézkerületi színpad legnagyobb sikerű műsordarabja. Premierbérlet 7.)

Szombat d. u. 3-kor: JANCISI ÉS JULISKA. (Gyermekoperett 2-odszor. Olcsó helyárakkal. A legdrágább jegy 23 lej.)

Szombat este 9-kor: SZERENCSEMALAC. (Operett-ujdonosság 2-odszor.)

Vasárnap d. u. 3-kor: JÁNOS VITÉZ. (Teljesen a bemutatott előadás szerint. Nagyon olcsó 23 lejes helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 6-kor: VADVIRÁG. (Operett-ujdonosság 11-edszer. A címszerepben: Solymosán Magdával.)

Vasárnap este 9-kor: SZERENCSEMALAC. (Operett-ujdonosság 3-adszor.)
Hétfő fél 9-kor: SZERENCSEMALAC. (Operett-ujdonosság 4-edszer.)

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Szombat, október 20 matiné: Fát frumos.
Vasárnap, október 21 este: Szigethy koncert.

Hétfő, október 22: Aida.

Szerda, október 24: Denevér.

Péntek, október 26: Svanda.

Szombat, október 27: Aida. (Iskolai matiné).

Vasárnap, október 28: Cigánybáró. (Matiné).

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Vasárnap d. e. 11 órakor: A puszták ura George O'Brien. Helyárak: 7 és 12 lej.
Ma, vasárnap: A HALÁL VAKACIOZIK. Gyönyörűen rendezett csodaszép filmsláger. Főszereplő: Frederick March. 400 méteres legfrissebb Paramount-jurnal.

ÉPÍTŐMUNKÁS-MOZGÓ MŰSORA:

Vasárnap délelőtt 11, délután 3, 5, 7 és 9, hétfőn 5 és 7 órakor: Szerellem városa. A legnagyobb sikert elért filmsláger. Főszerepekben: Josef Schmidt, Charlotte Ander és Viktor de Kowa.

Uj termelészövetkezet

Str. Memorandului 25. Műbutor, épület, portál és üzletberendezés, kárpitos és díszítőmunkák elsőrendű kivitelben.

Központi füttési kazánokat

kovácsolt vasból, magas hatásfokkal, boiler-eket melegvízkészítéshez gyorsan és jutányosan szállít

CALIPSOS

fémipari üzem és gipszgyár Cluj, Str. Cornaui 33. Telefon 10 és 453.

DAS SCHWARTZ- BUCH

Tatsachen und Dokumente
Die Lage der Juden in Deutschland 1933. A párizsi Zsidó Comité kiadásában most jelent meg 534 oldal, szenzációs dokumentumok és adatok. Ára 300 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyv-osztályában.

Hétfőn kelt
alpolgármestereket
niszteri határozat
neveztek ki Koloz
gármestert teendő
addig marad még
prefektus, aki jel
kodik, haza nem
haza a prefektus
Buzea, Pop és A
iktatására.

— Arukat kint
országban az év
Londonból jelentik
a szovjetkormány
utak 170 millió ye
részére, körülbelül
pénzfizetésben ne
náltak fel és per
peket, villamoskés

— November
francia törvényho
francia minisztert
a törvényhozást n
Laval külügyminis
igazolta, hogy Be
folytatni Marchan
lentet ismertette
biztonsági szolgál
tások felőli elgont

Szigeti József
nyének műsora V
kezdődik Szigeti
nye az Operában,
következő: Brahms
amelyet Szigeti a
retével játszik. Be
Bloch: Vid' (rés
Ravel: HaPanéra,
zene szemelvény,
dők, Stravinszki,
gett kíséretét a vi
lofi zongoraműve
nap az Opera péc
sistica főtéri kőz

„RE
Cluj, Str.

Ajánlja legújabb
hírokat és villany
egyes lapokban h
ralkozik dusan

— Erzsébet g
Belgrádból jelent
rályné a napokban
marad egy hónap

— Vizsgálóbíró
egészítik ki a sz
lentik: A Curen
sziguranca keret
dig vizsgálóbírók
kel, akik erre al
Külön törvényre
ni és a rendtörvé

— Lilleben e
sztrájkba kezdett
ben az éhségmen
munkanélküli éhs
dótségek megjele
s kérte a munkat
azzal fenyegetőz
tén folytatják a
sztrájkot.

A beltrendsz
olts

Ha a gyomorba
elégé megrágot
meleg étel kerül
nédek utján rész
rendszerbe őríti
dolgozott ételek
aminek a követé
leg gyomormérge
nak megkönnyíté
nesie Bisurata. E
adag por nemcsá
hanem az ételek
tengést is semleg
alati a fájdalma
egyéb bajokat,
fűvadás, savany
lanság, amik min
kezményei. A M
hat. Vegyen be
pasztalint fogja,
ható minden gyó
75 lejes árban,
gyobb alakban 11

HIREK

— Hétfőn iktatják be hivatalukba az új alpolgármestereket. Mint ismeretes belügyminiszeri határozattal új alpolgármestereket neveztek ki Kolozsvár élére. Az eddigi alpolgármesteri teendőket végző Botez ezredes addig marad még hivatalában, amíg Dunca prefektus, aki jelenleg Bukarestben tartózkodik, haza nem jön. Szombat estére várják haza a prefektust és így hétfőn kerül sor, Buzea, Pop és Anca alpolgármesterek beiktatására.

— Árukat kínált fel Japán Szovjetországának az északmandzsuri vasutakért. Londonból jelentik: A Daily Express szerint a szovjetkormány és északmandzsuri vasutak 170 millió yent kitevő vételárának nagy részére, körülbelül százmillió yenre készpénzfizetésben nem számíthat. Árukat kínáltak fel és pedig, rizst, búzát, papírt, gépeket, villamoskészülékeket.

— November hatodikára összehívják a francia törvényhozást. Párizsból jelentik: A francia minisztertanács elhatározta, hogy a törvényhozást november 6-ra hívják össze. Laval külügyminiszter expozéja során beigazolta, hogy Barthou politikáját kívánja folytatni Marchandoux belügyminiszter jelentést ismertetett minisztertanácsai előtt a biztonsági szolgálatban szükséges változtatások felől elgondolásáról.

Szigeti József vasárnap esti hangversenyének műsora Vasárnap este fél 9 órakor kezdődik Szigeti József hegedűhangversenye az Operában. A hangverseny műsora a következő: Brahms nagy hegedűkoncertje, amelyet Szigeti az Opera zenekarának kíséretével játszik. Beethoven: Kreutzer-szonáta, Bloch: Vidn' (részlet a Baal Sem ciklusból), Ravel: Habanera, Scarlatti: Román népzene szemelvény, Scriabin-Szigeti: Terc Etüdök, Stravinsky: Petruska orosz tánc. Szigeti kíséretét a világhírű Nikita de Magaloff zongoraművész látja el. Jegyek egész nap az Opera pénztáránál és a Romania Artistica főtéri kasszáján.

„REX” cég

Ajánlja legújabb típusú rádióit, modern csillárokat és villanyfelszerelési cikkeket. Az egyes lapokban hirdetett kiadásítás nem vonatkozik dusan felszerelt áruaktárukra.

— Erzsébet görög exkirályné Belgrádban. Belgrádból jelentik: Erzsébet görög exkirályné a napokban Belgrádba utazott és ott marad egy hónapig.

— Vizsgálóbírákkal és csendőrtisztokkal egészítik ki a sziguranáciát. Bukarestből jelentik: A Curentul szerint a rendőrség és sziguranca kereteit ki fogják bővíteni és pedig vizsgálóbírákkal, továbbá csendőrtisztekkel, akik erre alkalmasaknak bizonyulnak. Külön törvényrendelet fogja ezt lehetővé tenni és a rendtörvényt megfelelően módosítani.

— Lilleben ezer munkanélküli éhség-sztrájkba kezdett. Párizsból jelentik: Lilleben az éhségmenetek kihangsúlyozására ezer munkanélküli éhség-sztrájkot kezdett. Küldöttségük megjelent a megye prefektusánál s kérte a munkanélküli segélyek emelését, azzal fenyegetőzve, hogy nem teljesítés esetén folytatják a demonstratív jellegű éhség-sztrájkot.

A bélrendszer, mint a gyomor olfalmazója

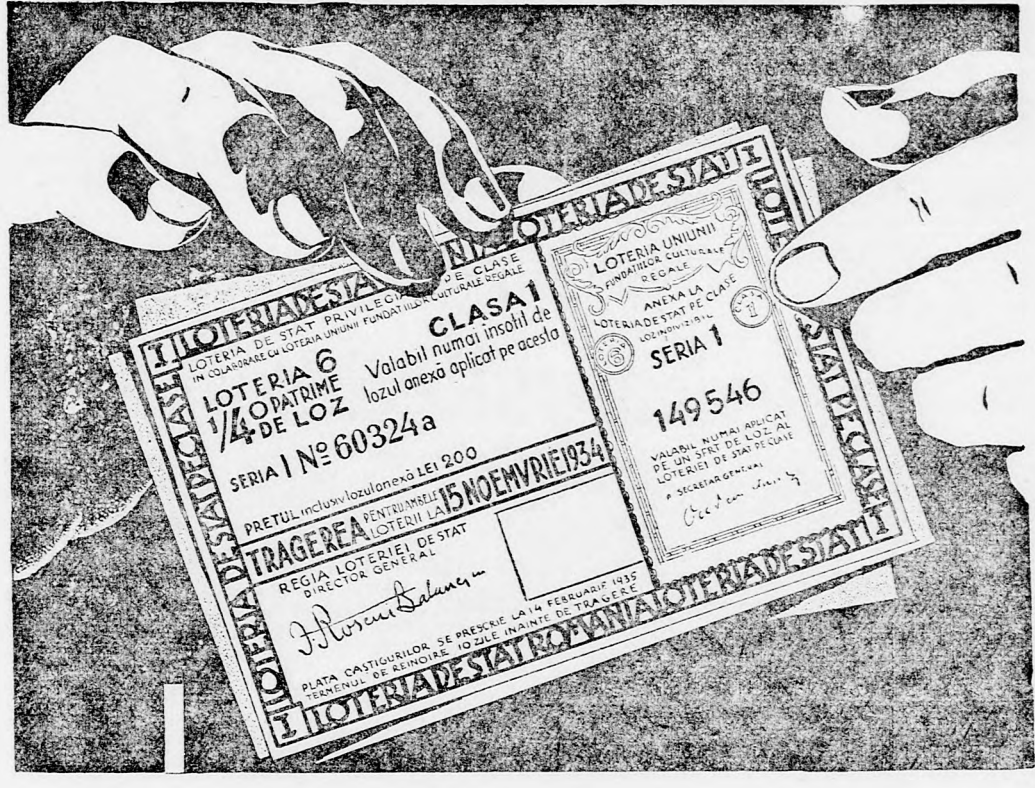
Ha a gyomorba a keletlenül több vagy nem eléggé megrágott, esetleg tulhíg vagy túlmeleg ételek kerül, a gyomor azt a gyomor-nyelvet utján részlegesen megemésztve a bélrendszerbe üríti ki. Ezek a hiányosan felolgozott ételek izgatni kezdik a beleket, aminek a következménye székrekedés, esetleg gyomormérgezés. A gyomor munkájának megkönnyítésére a legjobb szer a Magnesia Bisurata. Egy kevés vízben bevett kis adag por nemcsak az emésztést segíti elő, hanem az ételek erjedéséből előálló savtúltengést is semlegesíti, megszünteti rövid idő alatt a fájdalmat, a rossz közérzést és egyéb bajokat, mint például: égések, fel-fúvódás, savanyu szájíz, migrén és álmatlanság, amik mind a rossz emésztés következményei. A Magnesia Bisurata azonnal hat. Vegyen be belőle étkezés után és tapasztalni fogja, hogy emésztése javult. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában 75 lejes árában, vagy a gazdaságosabb nagyobb alakban 110 lejért.

— Aranyérménél és az ezzel járó bédugulás, végbélrepedés, kelés, terhes vizelési inger, májduzzadás, derékfájás, mellszorulás, szívdobogás és szédülési rohamok esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz használata csakhamar kellemes megkönnyebbülést eredményez. A belső bajok orvosi az igen enyhe hatású Ferenc József vizet gyakran mindennapi használatra, reggel és este egy-egy fél pohárnyi mennyiségben rendelik.

— Hó és második termés. Bukarestből jelentik: Míg Brassóban és Turnu Severinben tegnap havazott, a moldvai Moineștiben a gyümölcsfák másodszer is kivirágoztak és termés hoztak. A második termést már betakarították.

Az „Agronomul — Gazdák” minden évben házat vesz. Oradeáról jelentik, hogy a „Gazdák” biztosító rt., amely csak a múlt évben gyarapította ingatlanállományát a többmillió timsorai „Aranyzarvas” épületének megvásárlásával, a napokban Oradean, a Piața Unirei 12. szám alatti emeletes bérházat is megszerezte, amelyre tavasszal második emeletet húz. Ezt azért tartjuk megemlékezésre méltónak, mert éppen ez az intézet nyújtotta a háztulajdonosoknak az emlékező díjmozgalom rendjén a legkedvezőbb díjfőtételeket. A „Donau — Magdeblrger” biztosítási világkonzernnel való szoros kapcsolat is úgy látszik olyan aranyú fejlődést eredményez ez intézetnek, hogy most már évről-évre újabb ingatlant vásárolhat.

— November tizedike Kórházi Szombat. A kolozsvári Zsidó Közkórházegyesület, ez a reprezentatív intézménye Erdély zsidóságának ezévből is megtartja kórházi szombatját november 10-én, Toldoth hetiszakasznál és kéri Erdély minden zsidó hitközségét — kicsinyet és nagyot, hogy gondoljanak ezen alkalommal is a hagyományos zsidó szeretettel és áldozatkészséggel a kórházra, amikor a Tórához járulnak. Semmi kétség benne, hogy egyetlen zsidó hitközség nem lesz, amely e kérés elől elzárkózna és nem lesz egyetlen hitközségben egyetlen imaház, minjan, amelyben a tórához járuló hittestvérek mindegyike le ne róna anyagi tehetségéhez képest a testvéri szeretet eme adóját. A kórházi szombat egyszer egy évben mindenkinek alkalmat ad arra, hogy a jótékony célhoz hozzájáruljon, mert a tórához való felhívások tradicionális számát ezuttal a hajszofok fogják megővelni, de aki nem járulhat bármilyen okból a Tóra elé, annak is módjában áll a templomban vagy a hitközségnél kórházi szombati hozzájárulását bejelenteni. A kórház igen nagyszabású és végtelenül hasznos munkát végzett az elmúlt években, ámde éppen ez a működés mutatta meg, hogy a kórház a zsidóságának olyan fontos intézménye, amelyet minden oldalról rendkívüli módon igénybe kívánunk venni. Az igénybevétel azonban a kórház anyagi helyzetében mért tud lenni és ezért, aki azt akarja, hogy a kórház minden jelentkezőnek, Erdély minden részéből oly sok betegnek gyógyulást tudjon nyújtani, erre a kórházegyesületnek módot is kell adjon a saját adományával és azoknak a sok hittestvérünknek az adományaival, akik más alkalommal, még ha akarnak, sem tudnak adományozni. Minden legesekélyebb adomány megőveli azoknak a számát, akiket segíteni tudnak és vajjon mely zsidó nem óhajtana egy csekély összeg árán beteg embertársain segíteni. A kórház áldásos működését, nélkülözhetetlenségét a legjobban a zsidóság két országos felekezeti reprezentánsa: az erdélyi ort. zsidó központi Iroda és az Erdély-Bánáti Országos Izraelita Iroda ismerik közvetlen tapasztalatból és ők tudják, hogy a kórház vezetősége mily emberföltöti harcot viv, hogy a kórház pénzügyi egyensúlyát megőrizze és egyben a legmesszebb menő módon eleget tessen a szegény betegek felvétele iránti kéréseknek. Ezt a lehetőségek szerint megoldott szent feladatot, az erdélyi zsidóságnak évente készpénzben és szolgáltatásokban milliókra rugó juttatásokat ismeri el a két országos iroda, amikor a kórházi szombat megtartását a hitközségeknek a legmelegebben ajánlja és egészen bizonyos, hogy az ezévi kórházi szombat még a múlt événél is szebb erkölcsi és anyagi eredményel fog végződni: Erkölcsi sikerrel a kórház javára, használni a szegény betegeknek és dicsőségére az erdélyi zsidóságnak, amely még ezekben a válságos időkben is megtalálja egy jó ügy kedvéért a szívéhez és zsebéhez vezető utat.

... ha

az Állami Sorsjáték fősorsjegyének a száma nem hozta volna meg a milliót, ne dobja el a sorsjegyet.

Vizsgálja meg a mellésorsjegyeket (4 minden egész sorsjegyen) és ne felejtse el, hogy azok is

MEGHOZHATJAK AZ OSZTATLAN MILLIÓS NYEREMÉNYEKET

Vegyen még ma egy egész sorsjegyet az Állami Sorsjátékra és bizonyos lehet afelel, hogy ezzel hatalmas lépést tett a szerencse felé.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

1000 lejes sorsjegyet minden hónap 15-én

ELSŐ HUZÁS NOVEMBER 15-én

Hol a szerencse forrása?? A BANCA ILIESCU S. A. CLUJ-nál Vasárnapon sorsjegyet idejében!!!

Economia S. A. Cluj, Piața Unirii 23.

— A Zsidó Zeneegyesület vezetősége közli, hogy a zenekari próbák kedden és csütörtökön lesznek. Kéretnek a tagok pontosan megjelenni.

— Rövid hírek mindenünnen. A téli dunai teheráruforgalom lehetővé tétele érdekében a Nemzetközi Dunabizottság tiz jégtörőhajó szolgálatba állítását határozta el. — Közélebről, Schiller születésének 175-ik évfordulóján, a német birodalmi posta új bélyeg-sorozatát bocsát ki. — A stájerországi Gnas Habsburg Ottó dispolgárává választotta. Ottó a távirati közlésre azt a választ adta, hogy vissza fog térni Ausztriába, mihelyt a Habsburg-törvényt hatályon kívül helyezik. — A Graf Zeppelin karácsony előtt is utat tesz Délamerikába, hogy elvigye a karácsonyi meglepetéseket a délamerikai cimezeteknek. — Ady Endre özvegye, Boncza Eerta, aki utóbb Márffy Ödön festőművész felesége lett, agyvérzéssel és jobboldali bénulással szanatóriumba került. — Sofocész közsgében Tobisz nevű egyén postán félkilós csomagot kapott. A csomagban dinamit volt, amely felrobbant. Tobisz súlyosan mekesebült, felesége meghalt. A csomag feladóját nyomozták és letartóztatták. Bosszuállásról van szó. — Triesztből startolt olasz tengerészeti repülőgép leszállás nélkül eljutott az afrikai erithriai Nassaubá s ezzel a hidroplánok kategóriájában új távolsági világrekordot állított fel 4122 kilométeres távon 29 óra 35 perces repüléssel. — A belga főváros közelében egy belga katonai repülőgép lezuhant. Egyik pilóta meghalt kórházba szállítás közben, a másik életveszélyes állapotban van. A gép harmadik utasa, svájci megfigyelőtiszt, aki kiképzésben van a belga katonai aviatikánál, könnyebb sérüléseket szenvedett.

— Agy- és szívelmeszesedésben szenvedőknek megbecsülhetetlen szolgálatot tesz az enyhe természetes „Ferenc József” keserűviz azáltal, hogy a tápcsatorna tartalmát kiméletesen levezeti és az emésztőrendszer működését biztosan elősegíti. Klinikai tapasztalatok alapján kétségtelemmé vált, hogy a Ferenc József viz feloldai hűdésben fekvő betegeknek is általában mindig megteszi a kellő hatást s így nagy megkönnyebbülést szerez.

4 szobás 2 bejárato
összkomfortos uccai lakás kiadó
november 1-re
C. Victoriei (v. Kossuth L. u.) 27. II.

— November 17-én érkezik Paul Boncour Bukarestbe. Bukarestből jelentik Paul Boncour, akiről tegnap híre járt, hogy Bukarestbe indult, ugyanazzal a vonattal, amelylyel Lebrun utazott, visszaindult Párizsba. A volt miniszter november 17-én jön Bukarestbe és 10 napig marad nálunk.

Budapest színházi életének legnagyobb szenzációja:
Music Hall
káprázatos fényű drámai zenés revü.
Honky Hanna
felléptével a Fővárosi Operettszínházban.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Amikor két barát verekszik össze: egy halott, egy sebesült

Leánykereskedelemmel is foglalkozott a Csernovicban szörnyethalt festőművész

Vladimir Procopovici a halálosvégű verekedés előtt három ezer lejt lopott el barátjától. A festő barátja a halálhíre halatára öngyilkosságot követett el

Bucuresti-Bukarest, október 20. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap számunkban röviden beszámoltunk arról a különös bűntényről, amely két fiatalember között játszódott le Csernovicban. Egy fiatal bukaresti festő: A 24 éves Vladimir Procopovici és Petru Jonascu 27 éves csernovici kereskedő között véres verekedés zajlott le, amelynek eredményeképpen Procopovici eddig ismeretlen körülmények között leesett a ház erkélyéről, koponyaalaprést szenvedett, amelynek következtében három óra múlva kiszvedett. Minthogy időközben nem nyerte vissza eszméletét, a rendőrség nem tudta kihallgatni és így nem volt megállapítható az, hogy milyen körülmény között került, a ház erkélyére és hogyan zuhant le onnan.

Egy festő, akinek pénze van

Vladimir Procopovici négy héttel ezelőtt került Cernovicha. A jelek szerint a fiatal festő beszarabiai származású, mert iratai között több orosz nyelvű levelet és orosz verset találtak. Az utóbbi években Bukarestben lakott. Csernovici látogatása alkalmával 40 ezer lejt hozott magával, ezen felül nagyobb összege volt letétben a csernovici Banca Basarabiei-nél. A festő igen elegánsan öltözködött, s szeretett nagylábon élni. Estéről estére a legdrágább csernovici lokálokban látták. Két héten keresztül egy könnyűvérű hölggyel tartott fenn közelebbi kapcsolatokat, akiknek több, mint huszezer lejt értékben csináltatott ruhákat. Az utóbbi időben a „Maxim“ bár egy Aglaia Farkas nevű táncosnőjével barátkozott, akire ugyan csak nagy összegeket költött el. Ily módon

hamarosan nyakára hágtott a magával hozott pénznek, úgy, hogy bankbetétjéhez is hozzá kellett nyulnia.

Mulatozásai során ismerkedett meg Petre Jonascuval, akinek a Poincare utcában van szabóműhelye. Az állítólagos festő ruhákat és télikabátot csináltatott magának Jonascuval, akivel hamarosan összebarátkozott. Eredetileg egyik csernovici szállóban vett ki magának szobát, de előfordult, hogy két-három napon át barátjának lakásán tartózkodott. Ennek egy nagyobb butorozott szobája volt, a Zotta uca 16. szám alatt, uccára nyíló erkéllyel.

Egy test lezuhan

Csütörtökön reggel 9 óra tájban Mihalek detektiv Zotta ucai ház előtt elhaladva rémülten vette észre, hogy az erkélyről emberi test zuhan a földre. A detektiv azonnal behatolt a házba és telefonon értesítette a mentőket, majd a vérvonokat követve jutott el Petre Jonascu szobájáig.

A fiatalember a diványon fekvé sérülten találta. Karja össze volt törve, feje vérzett. A szobában nagy rendetlenség uralkodott, bizonyítékul a harcnak, a két barát között lezajlott. Jonascut bekötötték, majd a rendőrprefekturára vitték, ahol Pallevici rendőrfelügyelő hallgatta ki. A fiatalember elmondta, hogy Procopovici az utóbbi időben pénz nélkül maradt. Néhány nappal ezelőtt ezeröttszáz lejt kölcsönzött neki. Csütörtök reggel Procopovici ismét kért tőle ezer lejt. Ő azonban visszautasította, mondván, hogy addig

egy banit sem ad neki, amíg régi tartozását ki nem fizeti.

Ezután mindketten eltávoztak otthonról. Együtt mentek a szemközti lévő dohánytözsébe, ahol a festő egy doboz cigarettát vásárolt negyven lejtért és ezresekkel fizetett. Jonascu, akinek feltűnt, hogy barátjának pénze van, kinyitotta a pénztárcáját, amely-

ben szerinte 9000 lejnek kellett volna lennie és megdöbbenésére csak hatezer lejt talált. Azt gyanítja, hogy az éjszaka folyamán Procopovici kivett 3000 lejt a pénztárcájából s feltehetőleg vonja. A festő javasolta, hogy térjenek vissza, mert a hiányzó pénzt bizonyára otthon megtalálják.

A továbbiakat Jonascu a következőképpen adja elő: Mihelyt hazaértek, Procopovici bezárta maguk mögött az ajtót, majd egy szulóval, amelyet a reggeli tornánál használtak, rá támadt. Ő védekezni próbált és segítségért kiáltott, barátja azonban

leterítette a földre és hatalmas ütéseket mért a szulóval fejére. Elvesztette eszméletét és nem tudja, hogy a továbbiakban mi történt.

Gyilkosság vagy öngyilkosság

A rendőrség az első pillanatban nehéz dilemma előtt állott. Ha abból a feltevésből indul ki, hogy a két fiatalember között az erkélyen folytatódott a verekedés, akkor sem volt elképzelhető, hogy a festő a magas erkélyrácson véletlenül esett volna át.

Vagy öngyilkosságot követett el Proco-

povici vagy pedig Petre Jonascu áldozata lett.

Az elsőnek kihallgatott tanúk között Jonascu családja megerősítette, hogy Prokopovici volt a támadó fél, ő legalábbis úgy hallotta az ajtón keresztül. Carol Kucsera dohánytözsébe előadta a rendőrség előtt, hogy a két fiatalember között csakugyan élnék vita zajlott le a háromezer lejes összeg körül. Jonascu pénztárcájában hatezer lejt találtak, míg Prokopovicinál 2960 lejt volt, ami a cigarettára kiadott negyven lejlel együtt csakugyan megfelelne a Jonascu pénzéből hiányzó 3000 lejnek.

A hűséges táncosnő

A további tanúkihallgatáson valamennyien az öngyilkosság feltevését látszanak igazolni. Egy szemben levő építő házon dolgozó munkások látták, amint Procopovici átvetette magát a korláton. A további vizsgálat megállapításai szerint a festő valódi neve Vladimir Zegrea, a beszarabiai Remben született és állítólag leánykereskedelemmel is foglalkozott. Barátja, Aglaia Farkas, midőn megtudta Procopovici halálát, megmérgezte magát. Sulys állapotban szállították a kórházba.

A földművelésügyi miniszter meglepő felhívásban kéri a parasztságot, hogy fizessen...

Nem ad a kormány fizetési halasztást a konverziós tartozások első részletére

Bucuresti-Bukarest, október 20. (Az Uj Kelet tud.) November 15-én esedékes az új törvény alapján a konvertált mezőgazdasági tartozások első részletének fizetése. Ezzel kapcsolatosan Sassu földművelésügyi miniszter az alábbi felhívást intézi a parasztpárthoz:

A fizetési terminus nem fog halasztást szenvedni. A konverzió végleges. A pontos fizetés mindenkit megkímél a bírói eljárás kellemetlenségeitől, a kényszervégrehajtás szigorától és az ezzel kapcsolatos vagyonvesztésegtől. A kormány megértő intézkedéseket tett a nép javára: tengerit és vetőmagot osztott ki azokon a vidékeken, ahol hiányt állapítottak meg, felemlenem a mezőgazdasági termékek árait épp azért, hogy megkönnyítse a falusi nép kötelezettségeinek teljesítését. A törvény könnyített rajtunk — folytatja a felhívás — a kormány segít benneteket, így

hát csupán bűnös áltatás és megbocsáthatatlan rosszakarat képes megtevesztetni bárkit is. A fizetések megtagadásának súlyos következményei lennének rátok néve és az országra is.

Az első részlet 1934 november 15-én esedékes. Ez jelenteni fogja számotokra a felszabadulás kezdetét, a nyugalmat otthonotokban, biztosítva veszélyeztetett vagyonotok megtartását és a földművelés fejlődését. Csak e módon áll helyre a becsület, jól fizető paraszt hírneve, aki szavát aláírásával is megpecsételte és be fog bizonyítani, hogy méltó maradt ugyanarra a bizalomra, amelyet korábban élvezett, ennek alapján újjászülte a hitelt, a pénzt újból forgalomba jön, emelni fogja a termelést és a régi gazdaságot. Földművelők, teljesítsétek kötelezettségeket önmagatokkal és az országgal szemben!

Január 1-ig a régi behozatali rendszer marad érvényben

Csak az 1933. évi import feléig engedélyeznek új behozatalat

A kereskedelemügyi minisztérium hivatalos kommunikéban indokolja meg a hozott intézkedéseket

Cluj-Kolozsvár, október 20. (Az Uj Kelet tud.) Zárt ajtók mögött, amelyektől az újságírókat csendőrékkel tartották távol — tárgyalt napokon keresztül a kormány gazdasági bizottsága az új behozatali rendszer felől, anélkül, hogy végleges megállapodásra tudott volna jutni. A háttérben dolgozó érdekek között túlságosan nagyok az ellentétek és túlságosan sok szempontot kellett ésszhangba hozni ahhoz, hogy könnyű lett volna a kormány gazdasági bizottságának dolga. Végül is kompromisszumos megállapodás jött létre, a jelenlegi rendszer ideiglenes meghosszabbításának formájában, amelyről az alábbi, az iparügyi minisztérium által kiadott kommuniké tájékoztatja az ér-

dekelteket:

Az 1932 novemberében bevezetett behozatalszabályozási rendszernek minden utólagos kiegészítés ellenére sem sikerült megjavítania az ország külkereskedelmi helyzetét, amely ez év első 8 hónapjában csak 662 millió lejt aktív egyenleget mutat fel, jelenlegesen lecsökkentve ezzel külföldi fizetési eszközöinket. Az ipar és kereskedelmi miniszternek szükséges módon új rendszert kellett bevezetnie, amely kiküszöbölje a jelenlegi rendszer kedvezőtlen hatásait. Ennek megállapításából kiindulva, hogy a dolgok mai állapota elsősorban a bevétel és kivétel közötti kapcsolat hiányának, továbbá egyrészt a bevétel és kivétel, másrészt a fizetési

eszközök közötti feltétlenül szükséges kapcsolatot ki nem elégítő voltának tudható be, az új rendszer igyekszik ésszhangba hozni a bevételi kontingenst a kivételből származó devizákkal, valamint az import fizetéséhez szükséges transzferrel. Ez az ésszhang egyedül képes biztosítani:

1. Az aktív kereskedelmi mérleget, mert a jelenlegi behozatal egy legalább 30 százalékkal nagyobb exportot tesz szükségessé. A behozatal felosztási módja megmarad a kontingentálási kvóták jelenlegi keretei között.

2. A kvóták fizetéséhez és az állam és Banca Nationala más szükségleteinek fedezéséhez a megfelelő devizákat ama kötelezettség folytán, amely szerint mindenki köteles exportból származó devizáit teljes mértékben a Banca Nationalának rendelkezésére bocsátani a törvényes paritás árfolyamán. Ebből 30 százalékot kizárólag a fizetések teljesítésére fognak fordítani.

3. Az import teljes lefizetéséhez szükséges devizákat fenntartva kizárólag az importőrök részére a megfelelő devizakvótákat, amely tehát az export értékének 70 százaléka lesz.

4. Az elsősorban az ipar számára szükséges áru bevételének támogatását, a kontingentálási illetékek fenntartásával, amelyek eddig is teljesítették rendeltetésüket.

5. A kivétel elősegítését a petroleum, gábon és fa kivételével és más cikkekre vonatkozó külön kedvezményes rendszer alkalmazásával. Azoknak, akik más termékeket exportálnak, mint e három nagy exportkategória, megadják a jogot, hogy az exportjukból származó devizát importra használhatják fel, akár saját maguk, akár mások részére, de az ipar és kereskedelmi minisztérium ellenőrzése mellett és azzal a kötelezettséggel, hogy az exportált érték 30 százaléka a kincstár külföldi fizetéseinek teljesítésére szolgál.

E rendszer életbeléptetéséig, amely a f. év november 15-én veszi kezdetét a kivétel és december 1-én a behozatal számára, átmeneti rezsim nyer alkalmazást a kontingentálás jelenlegi előírásai szerint, úgyhogy

az importőröknek az 1933. év utolsó negyedében behozott kontingens felét engedélyezik.

A jelenlegi kontingentálási bizottság az új rendszer teljes életbeléptetésével megszűnik. Az ipar és kereskedelmi minisztériumnál egy külkereskedelmi irányító és ellenőrző bizottság fog működni, amely végzi majd a bevételi kontingensek egyéni felosztását, ellenőrzi az importált és exportált áruk értékét — mely intézkedés hivatva lesz megakadályozni a devizák kiözönlését, az exportnál az aláértékelést és az importnál a túlértékelést — és javaslatba fog hozni minden olyan intézkedést, amelyet az új rendszer alkalmazásával kapcsolatban szükségesnek lát.

FRATERNITAS Könyv. és Lapkiadó Rt.
nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16.
Telefon: 9-77.

Cenzura

Taxa postală
plătite în num.
No. 224718/929.

10. Telefon: 9-77. E
Havonta 110, negye
évre 600, egészévre
földre: Havonta 2,
félére 12, egészévre
detések díjazás s
KELET" az erdélyi
dóság egyetlen pol
Cikkeink utánnom
rás megjelölésével

Marquet

A fenti név akár francia politikai vilá
Szimbóluma bizony
nek és ismertetőjele
nak, melyek a tegna
karrieristákka alakít
Marquet nemrégib
szocialista pártból,
gedve a párt intraz
egyike volt azoknak
neo-szocialista párt
Az egyelőre jelen
delkőz neo-szocialis
adott lehetőségét M.
Doumergue kormány
ként léphessen be.

Most aztán Mar
ga által alapított p
nem volt hajlandó t
hogy exponense a
mergue-kormányban

Marquetnek vála
párt, helyesebben az
stallum között.

Amint az esemén
gondolkodás nélkül
lasztotta és szegrea

Franciaországban,
ujabban a hitlerista
sá vált az az első
lenség, hogy a töm
paszkodott „megvár
anyag előnyök ked
megváltásukról gon

Különösen Franc
lítikai „erkölcs“ tr
jobboldal felé kacsi
nyerbe jutott polit
da kezdte pályafut
legalábbis a balköz
Marquet, mind-mind
hogy a baloldalt és
legkormányképesebb

Persze, mint em
nem áll elszigetelt
világrand" feltétle
lagon azok a politik
zavartalanabbul, ak
cía adta tömeg-leh
felé-ivelése pillanat
dulnak.

Elszomorító, de
Sőt bizonyos tel
kori politikai és tá
hez, amely az egy
politikai lapok lí
kedik.

Az Angriff

Olykor bántó vé
kérdésről szóló ité
cionista szentenc
találkozni és vis
Bántó, de nem

Nem, mintha
ság volna cioniz
zött, hanem mert
kérdés és a zsidó
teszi a kezét.

A cionisták,
melyek maguk a
legbensőbb prob
egyenes uton jus
sához. Kerülő uta
megalkuvásoktól.

Az antiszemita
kat, ahol a legfaj
találkozási üthető

Es ezért néha
az antiszemita
nak — nem a z
kérdésről, amik
sőt képezik.

Itt nem fures
lerista Angriff r
Göbbels lapja.
Nazi fárt nach

Es az Angriff
csodájára — net
zsidókat. Ellen
röhök. A zsidó
zsidó becsületre
Jisraélről.

Sőt politikai